

Fåglar i Bohuslän

Fågelåret 2002

Fåglar i Bohuslän

ges ut av Bohusläns Ornitologiska Förening (BohOF) och har utkommit med ett nummer per år sedan 1999. Innehållet utgörs främst av en sammanställning av intressantare fågelobservationer som gjorts under det föregående året, baserad på de observationer som inkommit via Kustobsar **www.kustobsar.st** och årsrapporter från enskilda fågelskådare.

BohOF grundades år 1998 och har för närvarande (år 2003) 220 medlemmar. Föreningens syfte är att stimulera intresset för och kunskapen om fågellivet i Bohuslän, samt att agera i fågelskyddsfrågor inom landskapet. Varje år anordnas ett antal möten, fågelexkursioner och resor för medlemmar och andra intresserade.

Medlemsavgiften (som inkluderar "Fåglar i Bohuslän" och två medlemsblad per år) är 100 kr för 2004; juniorer betalar 50 kr och familjemedlemmar 40 kr. Beloppet sätts lämpligen in på postgiro 169 55 43-7. Glöm inte att ange namn, adress och gärna telefonnummer. Dekaler med BohOF:s märke kostar 20 kr.

BohOF har numera en uppdaterad hemsida **www.bohof.com** där man finner all möjlig information om föreningen och fågelskådande i Bohuslän, samt ett antal intressanta länkar.

Namn, adresser och telefonnummer till BohOF:s styrelsemedlemmar och kommunombud återfinns på sidan 63. Rapportmottagare är Gunnar Wikman, och hans adress, e-postadress och telefonnummer finner Du på sidan 6.

Innehållsförteckning

Fågelåret 2002	4
Systematisk sammanställning	8
Fynd som ej godkänts för publicering	52
Fenologi	52
Ringmärkningen på Industriängarna	56
Rapportmall för år 2003	59
BohOF:s styrelse och kommunombud	63

Omslag: Taigasångare, ringmärkt 2 oktober 2002 på Industriängarna i Stenungsund.
Baksida: Ung gröngöling, ringmärkt samma lokal. Foton: Thomas Liebig.

Förord

Landskapet Bohuslän är avlångt och geografiskt komplicerat, med mängder av öar, halvöar, fjordar, ”fjäll” och berg, samt en hel del sjöar av varierande storlek. Antalet fågelskådare är dessutom ringa, varför möjligheten att täcka in landskapets fågelhändelser är begränsad. Att driva en fågelförening och ge ut en årsskrift är också ganska svårt, det vet alla som haft något att göra med en förenings fortlevnad eller utgivandet av en publikation. Därför är vi inom föreningens styrelse glada varje gång vi kan producera en sådan här sammanställning över intressanta fågelobservationer, och vi hoppas att läsarna är nöjda med vad som åstadkommits. Om inte, så hör gärna av dig med synpunkter till styrelsen eller redaktören.

Att sammanställa en årsrapport är inte särskilt lätt: antalet observationer, datum, lokaler, observatörer, medobservatörer osv är mycket stort, och man kan svårligen undvika att olika slags fel smyger sig in. Tyvärr. Vi ber om ursäkt för sådana misstag, och ber dig också rapportera allvarligare fel så att vi kan rätta till dem i kommande nummer.

Den minnes gode läsaren ser genast att layout och upplägg delvis har ändrats sedan föregående år. Som redaktör har man naturligtvis också sin personliga uppfattning om hur upplägg och innehåll bör se ut, och slutresultatet blir i det här fallet en kompromiss mellan tidigare årsskrifter, kritiska synpunkter från andra personer och ens egen uppfattning. Undertecknad har också i en del fall redigerat arttexterna och lagt till vissa uppgifter. Tyvärr har sorteringen av datauppgifterna (styckena med mindre stil, som följer arttexterna) skett enligt ett par olika system, men förhoppningsvis kommer detta inte att vålla några större svårigheter.

Fågelbilderna i årets rapport är tagna i Bohuslän, och när det gäller rariteterna är dessutom samtliga från 2002. Kvaliteten på de senare är inte alltid den bästa, men bilderna föreställer individer som förekommer i texten, vilket vi ansett vara viktigast.

Till sist: ett stort tack till alla er som bidragit med fågelrapporter detta år, samt till alla som på olika sätt medverkat i produktionen av denna skrift.

Ingemar Åhlund, red.

Fågelåret 2002

Rariteter och invasionsarter

Tre **nya arter** för landskapet blev det också i år, även om den första, en *rödhuwad törnskata*, sågs redan 1994 i Rundsvallen, Ytterby. Den art som gav flest kryss på våra listor var en *sydnäktergal* som under flera dagar lät höra sig i Skafteröd, Ljung. Slutligen sågs en *rödstrupig sångare* en kort stund i Boxhult, Uddevalla. **Andragångsfynd** var en *fältpiplärka* som sågs en längre tid vid Torslandaviken. För **tredje** gången i landskapet sågs *rödhuwad dykand* och *vitnackad svärta*, båda på Kråkudden, samt en *korttållärka* vid Torslandaviken. Antalet sedda arter för landskapet Bohuslän t o m år 2002 är därmed **348**.

Stora antal noterades för arter som de båda *islommarna*, *skärsnäppa*, *brednäbbad simsnäppa*, *storlabb*, *svarttärna* och *mindre hackspett*. *Vattenpiplärkan* och *taigatrasten* från december 2001 stannade en bit in på nyåret, och *halsbandsflugsnapparen* i Tanum återkom även i år. Vidare noterades bl a två *spetsbergsgrisslor*, två *taigasångare* och en *kornsparv*.

Korsnäbbarna var väl de invasionsarter som var mest iögon- eller iöronfallande detta år, och i synnerhet då *bändelkorsnäbben*, som satte närmast osannolika spår i rapportmaterialet.

Vattenpiplärka, Röro 2 november 2002. Foto: Magnus Unger.

Vädret

Januari. En mycket kall nyårsnatt blev plötsligt plusgrader och torrt milt väder till månadens mitt. Andra månadshalvan blev nederbördsrik, man får gå tillbaka till 1960 för att hitta motsvarighet. **Februari** började med milt väder och täta regnperioder. Något kallare blev det mot månadsslutet, men månaden blev ändå den fjärde mildaste sedan 1860. Nederbörd i två perioder, högtryck i mitten och

slutet och en varm avslutning beskriver **mars** månad. En lång torrperiod i större delen av **april** avslutades med ostadigt väder. **Maj** blev en varm månad, bara under tre år på 1900-talet har det varit varmare. Glesa regnområden passerade, men mest regn föll mot månadsslutet. Högsommarvärme rådde fram till den 10 **juni**, men sedan kom täta regnområden som gav dubbelt så stor nederbörd som normalt. En värmebölja kom den 9 **juli**, men månadsslutet blev lika varmt. Fruntimmersveckan levde upp till sitt rykte och gjorde därför månaden som helhet mycket blötare än normalt. **Augusti** inleddes med ett dramatiskt och våldsamt skyfall, som särskilt på Orust vållade stora skador. Ovädret följdes av soligt högtrycksväder, som vid månadsslutet blev höstliknande med kulingvindar vid kusten. Nya värmerekord blev det i första halvan av **september**. Kring den 14 sjönk temperaturen markant och den första nattfrosten kom den 27. Nederbörden var långt under genomsnittet. **Oktober** blev en ovanligt kall månad, med rekordsnöfall i det inre av Götaland. Men även Bohuslän hade rekordsnödjun, t ex 13 cm på Hisingen. Även **november** blev ovanligt kall, och blåsig var det den 6 med 20 m/s på Nord-Koster och 19 m/s på Måseskär. Högtryck och ostliga vindar dominerade i **december**. Månaden blev också rekordtorr, vid Måseskär föll totalt 8 mm mot normalt 46. Inför årsskiftet kom riklig snö och året slutade kallt, -18 grader i södra Bohuslän.

Fågelrapporten

Underlaget till årets rapport kommer dels från enskilda ornitologers inlämnade rapporter, dels från *Kustobsar*. Uppgifterna gäller hela landskapet, alltså även landskapets Hisingsdel samt Öckerö kommun. Antalet observationer från dessa två kommuner var ovanligt stort under 2002 tack vare ”Göteborgsjakten”, en tävling om vilken fågelskådare som under året kunde se flest fågelarter i Göteborgsområdet (vinnare blev Magnus Unger på 246 arter). Av platsskäl är datauppgifterna oftast i sammandrag eller tabellform. Är du intresserad av detaljuppgifter för en viss art, vänd dig till rapportmottagaren.

För flera observationer, vars arter har Rr-markering (Rr = Raritetsrapport) i Rapportmallen, saknas ifyllt raritetsblankett från observatören. Dessa återfinns under rubriken ”Fynd som ej godkänts för publicering”.

Om allmän rapportering

För att vi ska få en god information om landskapets fågelliv, behövs bidrag från alla. För vissa arter förändras häcknings- och flyttningsförhållanden genom störningar och biotopförändringar. Att uppmärksamma detta är viktigare än all raritetsjakt. Lämna in din rapport enligt rapportmallen.

Uppgifter som lämnats till Kustobsar (www.kustobsar.st) kommer automatiskt med i underlaget till årssammanställningen. En personlig rapport skriven vid årets slut kan dock på ett bra sätt sammanfatta förändringar i olika arters uppträdande, och ge mer detaljerad information än de uppgifter som lämnas in via Kustobsar. En sådan rapport kan alltså vara ett fint komplement

till de observationer man redan förmedlat till Kustobsar – man behöver naturligtvis inte rapportera dubbelt.

Årsrapporten lämnas före den 31 januari. Den ska vara uppställd i systematisk ordning i A4 format, och enligt följande mall: Art - antal - kön, ålder, beteende - lokal - kommun - datum (2003-01-01) - observatör.

Använd Excel med denna kolumnuppställning, för att undvika mödosamt extraarbete och oavsiktliga fel i framför allt sifferuppgifterna.

Rapporteringsmallen finns i anslutning till årets rapport, men också på vår hemsida: www.bohof.com

Om raritetsrapportering

För arter med Rr-markering är det viktigt att Rr-blanketten lämnas till rapportmottagaren så snabbt som möjligt. De mest sällsynta arterna granskas av SOF:s raritetskommitté (Rk), som sammanträder ett par gånger om året.

Rapporter som ej kommer in i tid riskerar att inte bli klara till innevarande års fågelrapport.

Rapportmottagare

Gunnar Wikman

Hammar 280, 442 74 HARESTAD

Tel 0303- 22 00 62

E-post: g.wikman@telia.com

Medlemmar i Rrk Bohuslän 2003

Lennart Hermansson 0303 - 77 32 50

Thomas Liebig 0303 - 891 23

Peter Strandvik 0303 - 612 75

Sune Westman 0525 - 253 83

Gunnar Wikman 0303 - 22 00 62

Lars Viktorsson 0522 - 860 37

Ingemar Åhlund 0522 - 138 54

Årets rapport

Följande personer har författat arttexterna: **Thomas Liebig** (smålom – storskrake), **Lennart Hermansson** (bivråk–trana *och* bredstjärtad labb–tretåig hackspett), **Ingemar Åhlund** (strandskata–brednäbbad simsnäppa) samt **Sune Westman** (korttålarcka–kornsparv).

Gunnar Wikman har bearbetat observationsdata, fynduppgifter och skrivit vädersammanfattningen och fenologitabellerna. Gunnar har också som vanligt varit ”spindeln i nätet” i Bohusläns rapportverksamhet. Redigering, layout och redaktionsarbete är utfört av **Ingemar Åhlund**, med lite hjälp av Matti Åhlund.

Förkortningar

Ad, adult: gammal fågel i slutlig dräkt

Juv, juvenil: ungfågel

Pull (pullus eller pulli): dununge

Subad: nästan adult, inte riktigt gamal och utfärgad

1K, 2K osv: ålder angiven i kalenderår

Kommunförkortningar

H-n Hisingens kommun (bohusdelen)

K-v Kungälv kommun

L-E Lilla Edets kommun (bohusdelen, dvs väster om Göta älv)

L-l Lysekils kommun

M-l Munkedals kommun (utom Valbo-Ryrs socken, som tillhör Dalsland)

O-t Orust kommun

S-ad Strömstads kommun

S-nd Stenungsunds kommun

S-s Sotenäs kommun

T-m Tanums kommun

T-n Tjörns kommun

U-a Uddevalla kommun

Ö-ö Öckerö kommun

Vinterobservationer av enkelbeckasin bör rapporteras, se rapportmallen på sidan 59. Denna beckasin ringmärktes och fotograferades på Industriängarna i Stenungsund av Thomas Liebig.

Systematisk sammanställning för år 2002

Smålom *Gavia stellata* 6-7

Endast marina fynd föreligger från juni-juli. Flera goda sträckdagar noterades vid Kråkudden på Hönö under våren:

201 ex sträckande 26 apr (Kristoffer Nilsson). 570 ex mot S 30 apr (Magnus Unger). 620 ex mot S 12 maj (Magnus Unger).

Storlom *Gavia arctica* 6-7

Ronny Charlesson och Rune Hixén fann 8 par under årets lominventeringar i Uddevalla kommun (se Fåglar på Västkusten nr 4, 2002). Från övriga Bohuslän finns däremot inga uppgifter om häckning eller fynd under häckningstid.

Svartnäbbad islom *Gavia immer*

Sexton fynd av arten är den högsta årssiffran någonsin, tätt följd av fjolårets femton. Drygt hälften av årets svartnäbbade sågs vid Kråkudden på Hönö. Med bättre optisk utrustning bestäms idag allt fler islommar till art. Status: 75 ex.

Strömstad: 1 ex Syd-Koster 17 nov (Torgny Nordin). Sotenäs: 1 ad Haby bukt 2–19 jan (Lars Eric Rahm m fl). 1 2K Haby bukt 11 jan (Tommy Andre Andersen, Magne Pettersen). 1 2K Haby bukt 15–25 mars (Hans-Olof Johansson m fl). Orust: 1 ad mot N Härmanö 6 apr (Lasse Svensson). 1 ex Härmanö 31 dec (Andreas Garpebring). Tjörn: 1 ad mot S Flatholmen 9 sep (Henning Svendsen). Fynd från Kråkudden, Öckerö: 1 ex 20 jan och 8 feb (Magnus Unger, Uno Unger, Kristoffer Nilsson). 1 subad mot S 19 okt (Christer Fält, Niklas Aronsson). 1 ad mot S 26 okt (Magnus Unger, Stefan Svanberg). 1 ex mot S 27 okt (Mikael Molin, Christer Fält). 2 ad mot S 28 okt (Christer Fält, Ola Wennberg). 1 ad mot S 30 okt (Ola Wennberg). 1 ad mot S 31 okt (Mikael Molin). 1 ex 3 nov (Eric Thorsson). 1-2 ad 16 nov (Christer Fält).

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*

Elva fynd av vitnäbbade islommar är den högsta årssumman hittills. Observera att endast en av dessa elva är sedd vid Kråkudden (se svartnäbbad islom ovan). Status: 65 ex.

Strömstad: 1 2K Nord-Koster 7 feb (Ingemar Åhlund, Folke Bengtsson). 1 juv Nord-Koster 16 nov (Ingemar Åhlund). Sotenäs: 1 ex Haby bukt 21 dec (Jan Artursson). Orust: 1 ad mot N Fågelskär 9 maj (Stefan Oscarsson, Fredrik Kobel, Stefan Avenfors). 1 ad mot N Härmanö 1 nov (Thomas Liebig, Lasse Svensson, Jan-Olof Larsson). 1 2K Härmanö 3 nov (Lasse Svensson). Tjörn: 1 ex mot S Klädesholmen 26 okt (Thomas Liebig). 1 ad mot S Klädesholmen 18 nov (Bertil Berntsson). Kungälv: 1 ad Marstrandsön 17 nov (Peter Strandvik). 1 juv Instö ränna 23–25 nov (Jan Petersson m fl). Öckerö: 1 ex Kråkudden 20–30 oktober (Magnus Unger m fl).

Svartnäbbad/Vitnäbbad islom *Gavia immer/adamsii*

1 ex mot S Nord-Koster, S-ad 16 nov (Ingemar Åhlund).

Juvenil vitnåbbad islom, Instö ränna 24 november 2002. Foto: Magnus Unger

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Nitton lokaler fördelade på sju kommuner rapporterades hysa arten under häckningstid. Ovanligt många smådoppingar rapporteras från december månad. Kan detta tyda på framgångsrik häckning?

Fynd under häckningstid, Tanum: 2 ex Ulmekärns tjärn och 3 ex Edsvikstjärnet apr (Christer Elg, Thomas Carlsson). 3 ad med 2 ungar Edsvikstjärnet 13 jul (Björn Forsberg). Sotenäs: 1 ex Dalsmyren 23 maj (Stig-Arne Cardevik). Uddevalla: 1 spelande Fossendammen 4 apr (Stefan Malm). 1 ex Funneshultssjön apr-maj (Lasse Svensson, Jan Uddén). Tjörn: 3 ex spelade Prästedammen 7 apr (Nils-Erik Nilsson). 2 ex spelade Tjärne vatten 9 apr (Nils-Erik Nilsson). Lilla Edet: 6 ex spelade Terås grustag 14 apr (Lasse Svensson). Kungälv: 1 ex Toreby mosse 5 apr (Peter Hvass). 3 ex Smörsundsdammen maj-jun (Peter Strandvik). 1 par med ungar Sanner 1 aug (Jan Petersson). 2 ad med 3 ungar i damm N Kungälv 13 aug (Lars Peterson). Hisingen: 2 ex Svankällan apr (Conny Palm m fl). 4 ex Slätta damm 9 apr (Stig Fredriksson). Som mest 6 ex Torslandaviken 20 jul (Magnus Unger m fl). 1 spelande Lagmansholmen 3 maj (Magnus Unger). 1 ex Ragnhildsholmen 14 maj (Göran Bielsten).

Maxantalen från vintern: 6 ex Nordströmmarna, U-a 5 jan–23 feb (Ingemar Strid m fl). 5 ex Sundet, S-nd 8–31 dec (Thomas Liebig). 7 ex Nordströmmarna, U-a 12–29 dec (Ingemar Strid m fl).

Skäggdopping *Podiceps cristatus* H, 1-2

Fyra häckningar är omnämnda, däribland den första i Sotenäs kommun. Havstens fjord, Kalvöfjorden och Torslandaviken samlar större flockar av arten under främst juli och augusti. Årets januari- och februariobsar visar ej samma stora ansamlingar av skäggdoppingar som under de senaste åren. En förklaring kan vara den kraftiga kyla som rådde under slutet av december 2001.

Häckningar: 1 par Kisteröd vatten, S-s 4 jun (Jan Artursson). 1 par med 5 ungar Vässjevattnet, M-l 15 jun (Björn Dellming). 2 par med 1 resp 2 ungar Källesjö, U-a 3 jun (Ingemar Åhlund). 1 par med 2 ungar Kollungeröd vatten, O-t 14 jul (Bertil Berntsson). Stora sensommar- och höstflockar: 54 ex Havstens fjord, U-a 18 jul (Lars Viktorsson). Minst 240 ex Kalvöfjorden,

Svarthalsade doppingar i sommardräkt, Torslandaviken 18 juni 2002. Foto: Magnus Unger

O-t 19 aug (Thomas Liebig). 36 ex Torslandaviken, H-n 25 juli (Uno Unger). Större antal jan-feb: 40 ex Halsefjorden, O-t 25 feb (Bertil Berntsson).

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Arten sågs i störst antal under januari och oktober. Den lokal som uppvisade flest observationer var Kråkudden på Hönö, landskapets mest frekventerade havsfågellokal.

	S-ad	T-m	S-s	O-t	T-n	S-nd	K-v	H-n	Ö-ö	Totalt
Jan	7	1	4						5	17
Feb	2								2	4
Mar	1	1	3	3					7	15
Apr	1	5	2	1					3	12
Maj									1	1
Jun										0
Jul									1	1
Aug				2					4	6
Sep				3				1	3	7
Okt	6		2	1	1		1		9	20
Nov				3					2	5
Dec						1			1	2

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Etthundra rapporter rörande arten i landskapet ger nedanstående kommun- och månadsfördelning. Halsefjorden och Kalvöfjorden i Orust kommun är de lokaler där svarthakedoppingen uppträder i störst numerär. Den största ansamlingen fanns i Kalvöfjorden den 24 augusti, då 18 ex observerades av Stefan Oscarsson.

	S-ad	S-s	L-l	U-a	O-t	K-v	H-n	Ö-ö	Totalt
Jan		1			1				2
Feb		3			6				9
Mar		5			3				8
Apr							1		1
Maj							1		1
Jun									0
Jul					6		1		7
Aug				1	20		2		23
Sep	1				10	4	5	1	21
Okt	4		1	5	15	1		1	27
Nov				2	7				9
Dec	2	2			1				5

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis* Rr

Tre fynd av arten har gjorts under 2002, omfattande hela 9 ex. Kalvöfjorden i Orust kommun visar åter att den är en god rastplats för svarthalsade doppingar i skiftet juli–augusti. Status 30 ex.

Som mest 6 ex Kalvöfjorden, O-t 26 jul–12 aug (Thomas Liebig m fl). 2 ad Torslandaviken, H-n 18–20 jun (David Lundgren m fl). 1 juv Torslandaviken, H-n 2–14 aug (John Thulin m fl).

Stormfågel *Fulmarus glacialis*

Stormfåglar observerades under årets samtliga månader i landskapets yttre kustband. Årets rekord dagar står Kråkudden på Hönö för: 9 mars och 23 juni var vårens respektive sommarens bästa sträckdagar på lokalen, där mars märkligt nog blev den överlägset bästa månaden för arten detta år. Den kommunvisa fördelningen av antalet exemplar återfinns i tabellen på nästa sidan.

Några höga sträcksiffror vid Kråkudden, Ö-ö: 239 ex 2 mar (Magnus Unger). 241 ex 6 mar (Roger Eskilsson). 455 ex mot S 9 mar, 145 ex 23 jun och 100 ex 26 okt (samtliga Magnus Unger). Högre antal, övriga Bohuslän: 32 ex mot S Sote huvud, S-s 31 aug (Stig Giaever). 100 ex Måseskär, O-t 29 aug (Folke och Kristina Sjöberg).

Kommunvis fördelning av antalet stormfåglar 2002

S-ad	T-m	S-s	L-l	O-t	T-n	K-v	Ö-ö	Totalt
16	1	102	1	115	12	3	1847	2097

Gulnäbbad lira *Calonectris diomedea* Rr

En riktig raritet som man har störst chans att se under blåsiga sommandagar. Av 2000-talets fyra observationer i landskapet har tre gjorts vid Kråkudden. Första fyndet i Bohuslän, vilket också var Sveriges första, gjordes 8 oktober 1971 på samma lokal. Arten har påträffats vid 58 tillfällen i landet t o m 2001. Årets två fynd ökar statussiffran i Bohuslän till 17 ex.

1 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 24 jun (Ola Wennberg, Bo Brinkhoff). 1 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 31 aug (Björn Albinsson, Magnus Unger).

Grålira *Puffinus griseus*

Årets 58 ex är 12 fler än under år 2001. Kråkudden på Hönö är den i särklass bästa lokalen för arten; den 24 oktober sågs där hela 19 gråliror dra mot söder. Sveriges första fynd av grålira gjordes SV om Marstrand 14 nov 1959.

Strömstad: 1 ex mot S Nord-Koster 24 okt (Dag Cato, Ingemar Åhlund). Tanum: 1 ex mot V Väderöarna 2 jul (Jan Dahlén). Sotenäs: 1-2 ex Sote huvud 31 aug (Stig Giaever). 1 ex mot S Sote huvud 30 sep (Jesper Hansson). 2 ex mot S Sote huvud 26 okt (Lasse Svensson). Orust: 1 ex mot S Härmanö 6 apr (Lasse Svensson, Patric Gullström). 1 ex mot S Härmanö 7 apr (Lasse Svensson). 1 ex mot S Härmanö 30 aug (Lasse Svensson). 2 ex Måseskär 30 sep (Folke och Kristina Sjöberg). 2 ex Måseskär 1 okt (Folke och Kristina Sjöberg). Tjörn: 1 ex mot S Flatholmen 24 jun (Henning Svendsen). 1 ex mot S Klädesholmen 26 okt (Thomas Liebig). Kungälv: 1 ex mot S Marstrandsön 26 okt (Peter Strandvik). Fynd från Kråkudden, Öckerö: 1 ex mot S 23 jun (Magnus Unger, Stefan Svanberg). 4 ex str 29 sep (Magnus Unger). 1 ex mot S 20 okt (Magnus Unger, Stefan Svanberg). 19 ex mot S 24 okt (Pär Lydmark). 1 ex mot S 25 okt (Anders Kronhamn). 9 ex str 26 okt (Magnus Unger). 2 ex str 28 okt (Christer Fält). 1 ex mot S 29 okt (Christer Fält). 2 ex 31 okt (Mikael Molin). Övriga fynd Öckerö: 1 ex Stora Pölsan 25 sep (Hans Olof Fhager).

Mindre lira *Puffinus puffinus*

Årets 18 rapporterade exemplar är nästan en halvering jämfört med fjolåret. Bästa lokal är även för denna art Kråkudden på Hönö. Liksom för de två föregående lirarterna gjordes landets första fynd i Bohuslän, närmare bestämt vid Torrboskär, Öckerö i slutet av januari 1934.

1 ex mot V Nord-Koster, S-ad 23 jun (Svante Söderholm). 2 ex mot S Sote huvud, S-s 31 aug (Stig Giaever). 1 ex mot NV Sote huvud, S-s 2 sep (Martin Tjernberg). Fynd från Kråkudden, Öckerö: 1 ex mot S 13 maj (Magnus Unger, Peter Hamrén). 1 ex mot N 16 jun (Anders Andersson). 3 ex mot S 25 jun (Magnus Unger). 2 ex mot S 26 jun (Conny Palm, Carl Tholin). 1 ex mot S 5 jul (Stefan Svanberg). 2 ex mot S 23 jul (Mikael Molin). 1 ex mot S 14 aug (Magnus Unger). 1 ex mot N 31 aug (Magnus Unger, Stefan Svanberg). 1 ex mot S 7 sep (Christer Fält). 1 ex mot N 29 sep (Roger Eskilsson).

Stormsvala *Hydrobates pelagicus* Rr

Inom ramen för det forskningsprojekt som Kåre Ström och Roland Börjesson bedriver infångades och ringmärktes 7 stormsvalor under sensommaren och hösten 2002. Fyndsiffran har därmed höjts till 57 ex.

1 ex ringmärktes Soteskär, S-s 22 aug. 1 ex ringmärktes Måseskär, O-t vardera 31 jul, 11 aug samt 13 sep. Dessutom ringmärktes 3 ex Härmanö, O-t 15–16 aug (samtliga Kåre Ström, Roland Börjesson).

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa*

Bara två exemplar av arten observerades i landskapet under året. Siffran är den lägsta under 2000-talet, säkerligen beroende på höstens ihållande ostliga vindar. Notera att ingen klykstjärtad sågs vid Kråkudden på Hönö. Sveriges första fynd av arten gjordes vid Kampenhof, Uddevalla centrum 1 januari 1866.

1 ex mot S Nord-Koster, S-ad 16 okt (Ingemar Åhlund). 1 ex mot S Sote huvud, S-s 31 aug (Mikael Nelin).

Havssula *Sula bassana*

176 rapporter omfattande 3316 havssulor är en god notering för arten. Den kommunvisa fördelningen av antalet exemplar framgår av tabellen nedan. Från Kråkudden finns märkligt nog ingen dagssumma högre än 94 ex (den 31 oktober); lokalens toppmånader blev juni och oktober.

Större antal: 400 ex Tjurpannan, T-m 29 sep (Göran Strömberg). 200 ex Nord-Koster, S-ad 30 sep (Ingemar Åhlund). 150 ex Sote huvud, S-s 29 sep (Jan Artursson).

S-ad	T-m	S-s	O-t	T-n	K-v	Ö-ö	Totalt
556	464	364	368	78	24	1462	3316

Storskarv *Phalacrocorax carbo* H

Två häckningslokaler har tillkommit sedan 2001. Förföljelsen av arten är stor. Kolonierna på Ormskär och Låge Lasken slogs sönder av okända marodörer. Av Låge Laskens 142 bon förblev endast ett orört efter nidingsdådet.

Häckningar: C:a 40 bon Ormskär, T-m; c:a 340 bon Sjulsholmen, T-m; c:a 125 bon Soteskär, S-s; minst 2 bon Södra Mitholmen, K-v; 142 bon Låge Lasken, Ö-ö (samtliga Tommy Järås).

Anmärkningsvärd sträcksiffra: 900 ex mot N Härmanö, O-t 8 apr (Lasse Svensson).

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*

290 rapporter omfattande minst 4704 toppskarvar visar på ytterligare ökning av toppskarven i Bohuslän. Arten står att finna året om, även om höst och vår uppvisar de högsta noteringarna. I tabellen nedan framgår hur de observerade individerna fördelades kommunvis.

Anmärkningsvärt: Minst 230 ex Nord-Koster, S-ad 17 nov (Ingemar Åhlund). Minst 100 ex Ursholmen, S-ad 4 sep (Martin Tjernberg). 300 ex Segelskären, T-m 17 aug (Anders Magnusson). Minst 40 ex Bonden, L-l 22 apr (Thomas Liebig, Ingemar Åhlund). 122 ex Härmanö, O-t 23 mar (Lasse Svensson).

S-ad	T-m	S-s	L-l	O-t	T-n	K-v	Ö-ö	Totalt
1986	1192	132	108	1202	7	1	76	4704

Rördrom *Botaurus stellaris*

Två rapporterade observationer under året. Därmed har 29 exemplar påträffats i Bohuslän.

1 ex Mollön, U-a 2 maj (Tommy och Kristina Ek). 1 ex Jordhammarsviken, S-nd 30 dec (Thomas Liebig, Uno Unger m fl).

Silkeshäger *Egretta garzetta* Rr

Återigen en observation av arten under maj månad. Silkeshägern vid Haby bukt är landskapets 8:e rapporterade observation. 71 fynd har gjorts i landet t o m år 2001.

1 ex Haby bukt, S-s 18 maj (Jan Artursson, Lars Viktorsson).

Gråhäger *Ardea cinerea* H

Uppgifter om fem häckningslokaler har lämnats för året. Ser ut som det gjort de senaste åren.

C:a 35 par Norra Rossö, S-ad (Björn Forsberg). Minst 15 par Tvet, O-t (Thomas Liebig). Minst 15 bon Kollungeröds vatten, O-t 6 maj (Stefan Oscarsson). 6–7 par Svälte, T-n 31 jul (Håkan och Fredrik Aronsson). Minst 15 par Härgusseröd, S-nd 25 mar (Thomas Liebig).

Vit stork *Ciconia ciconia*

Årets observation är den första för landskapet under 2000-talet. Om det rör sig om en projektstork eller ej framgår inte av rapporten. Detta var det 34:e fyndet i Bohuslän fr o m 1961.

1 ex Syd-Koster, S-ad 26 maj (Gösta Kalbratt).

Knölsvan *Cygnus olor* anm.värt

Flygräkningar som genomfördes i slutet av april ger efter en omräkning vid handen att det fanns minst 1700 knölsvanar i landskapets kustdel (några grundområden utan öar ingår inte i räkningarna). Siffran kommer från Matti Åhlund vid Tjärnö marinbiologiska laboratorium.

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

Ett förhållandevis lågt antal observationer av arten gjordes under 2002. Flocken på 18 exemplar observerad vid Fotö är den största under 2000-talet.

2 ex Lången, S-ad 10 apr (Göran Strömberg). 1 ex mot NO Lagmansholmen, H-n 12 mar (Stig Fredriksson). 3 ex mot SV Torslandaviken, H-n 16 okt (Martin Fransson). 2 ad mot NO Kråkudden, Ö-ö 10 mar (Magnus Unger). 1 ad mot NO Kråkudden, Ö-ö 20 mar (Kristoffer Nilsson). 18 ex mot S Fotö, Ö-ö 7 dec (Conny Palm).

Sångsvan *Cygnus cygnus* H

Paret som häckat i dammen högst uppe på Brattön i Kungälv kommun lyckades åter med sin häckning.

1 par med 7 pull Brattön, K-v maj-jun (Per Arne Lindgren, Lars Peterson, Agne Gillholm).

(Svart svan *Cygnus atratus*)

Vad som säkerligen var en och samma individ turnerade runt i mellersta och södra Bohuslän under våren. Parkrymling hemmahörande i Australien.

1 ex Havstens fjord, U-a 30 mar (Ingemar och Matti Åhlund). 1 ex Strande ränna, U-a 6 apr (Stig Giaever). 1 ex Karingön, O-t 11-17 apr (Folke och Kristina Sjöberg). 1 ex Lycke kile, K-v 2-15 maj (Peter Hvass).

Sädgås *Anser fabalis*

Totalt rapporterades 573 exemplar av arten i landskapet. De största flockarna observerades på höststräck utmed kusten.

Stora flockar: 21 ex mot S Nord-Koster, S-ad 23 dec (Svante Söderholm). 40 ex Broälvens naturreservat, L-l 8 sep (Mats Magnusson). 55 ex mot SV Härmanö, O-t 3 nov (Lasse Svensson). 60 ex mot SV Backaplan, H-n 12 dec (Jon Håkansson). 100 ex mot SV Rörö, Ö-ö 10 nov (Magnus Unger).

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus* Rr

För första gången under 2000-talet rapporteras *rossicus*-rasen från landskapet.

1 ex Hals, O-t 8–21 okt (Thomas Liebig). 1 ex Röda Grind, K-v 8 jan (Peter Strandvik). 3 ex Åseby, K-v 22–31 jan (Peter Strandvik m fl).

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

53 rapporter omfattande minst 260 exemplar är en mycket god siffra. Den 20 januari observerades 75 exemplar vid Färlevfjorden och 74 exemplar vid Mölneby; mycket tyder på att detta rör sig om samma fåglar. Intressant är att det en längre tid under oktober månad uppehöll sig mindre flockar vid Trälebergs kile och vid Hals.

Anmärkningsvärt: 8 ex Trälebergs kile, L-l 7–14 okt (Stig Pettersson m fl). 75 ex Färlevfjorden, M-l 20 jan (Stig Giaever). 74 ex Mölneby, O-t 20 jan (Bertil Berntsson). 14 ex Hals, O-t 13–31 okt (Thomas Liebig m fl).

Bläsgås *Anser albifrons*

Fortsatt få rapporter av arten i vårt landskap. Totalt 8 exemplar är rekordlåg.

5 ex mot NO Härmanö, O-t 14 maj (Stefan Oscarsson). 1 ex mot NO Kråkudden, Ö-ö 10 mar

(Magnus Unger). 1 2K mot OSO Kråkudden, Ö-ö 14 maj (Uno Unger). 1 ex Tjolme sund, Ö-ö 5 okt (Bengt Karlsson).

Grågås *Anser anser* 12-2, H

Arten häckar idag längs hela bohuskusten. I sötvatten finner man den häckande vid Kollungeröd vatten på Orust samt Tofta kile i Kungälv.

Stora flockar: Minst 800 ex Nöddökilen, S-ad 12 okt (Tor Strøm). 300 ex Jorefjorden, T-m 1 okt (Jan Uddén). 346 ex Hals, O-t 17 okt (Thomas Liebig). 459 ex Ödsmåls kile, K-v 15 aug (Peter Strandvik). 275 ex Tofta kile, K-v 29 jul (Peter Hvass).

(Stripgås *Anser indicus*)

Fynd av denna asiatiska parkrymning har tidigare gjorts åtminstone åren 2001 och 1998.

1 ex mot NO Torslandaviken, H-n 20 maj (Stefan Svanberg). 1 ex Havstens fjord, U-a 3 jul-18 aug (Jan Uddén m fl). 2 ex Dagsholmarna, S-nd 18 aug (Håkan Aronsson). 2 ad Ödsmåls kile, K-v 29 aug (Peter Hvass). 2 ex Kyrkeby kile, S-nd 1 sep (Tulla-Margret Andersson).

(Svangås *Anser cygnoides*)

Även denna parkrymning hör hemma i Asien. Ett fynd finns också från år 2001, och det är väl troligt att detta rör sig om samma individ.

1 ex Torslandaviken, H-n 5 apr (Björn Dellming). 1 ex Röda Grind, K-v 28 apr-15 maj (Jan Petersson m fl).

Kanadagås *Branta canadensis* anm.värt

Stora flockar: Minst 800 ex Kalvöfjorden, O-t 17 nov (Thomas Liebig). 839 ex Ödsmåls kile, K-v 14 nov (Peter Strandvik). 1200 ex Tjurholmen, K-v 17 nov (Lasse Svensson).

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Vid Halloren och Kaurö sågs arten med ungar under sommaren. Kaurö utanför Tjörn är en ny häckningslokal. Söker sig arten ytterligare norrut i landskapet? Spännande augustiobservationer från Måseskär och Bonden!

Häckningar: 1 par med ungar Kaurö, T-n (Malte Andersson). 25 ex varav 5 ungar Halloren, K-v 4 aug (Agne Gillholm). Stora flockar: 24 ex Rossö, S-ad 13 sep (Morten Olsen). 24 ex Orrevikskilen, S-ad 13 sep (Morten Olsen). 22 ex Nöddökilen, S-ad 12 okt (Tor Strøm). 10 ex Bonden, L-l 17 aug (Jesper Swärd). 42 ex Måseskär, O-t 22 aug (Gunnar Nyström). 50 ex Måseskär, O-t 2 sep (Aimon Niklasson). 36 ex mot S Ramsön, S-nd 11 maj (Håkan och Fredrik Aronsson). 110 ex mot N Svenshögen, S-nd 12 maj (Lasse Svensson).

Prutgås *Branta bernicla*

16 rapporter om totalt 98 exemplar föreligger från 2002. Hälften av fynden gäller 1 ex, och flera av dessa är gjorda under sommaren. Möjligen rör detta sig om en och samma individ.

Strömstad: 1 ex Hålkedalskilen 6 jun (Ingemar Åhlund). 2 ex Nord-Koster 21 okt (Ingemar Åhlund). Sotenäs: 1 ad Haby bukt 17 jun (Jan Artursson). 1 ex mot S Sote huvud 26 okt (Lasse Svensson). 1 ex Haby bukt 2 nov (Jan Artursson). Uddevalla: 16 ex Gullmarsberg 8 maj (Nisse Henriksson). 1 ex Kasebukten 1 jun (Ingemar och Matti Åhlund). Tjörn: 1 ex Breviks kile 19 feb (Nils-Erik Nilsson). 1 ad Kaurö 11–12 aug (Jan Ekman). Fynd från Kråkudden, Ö-ö: 2 ex mot S 4 feb (Stefan Svanberg). 1 ex mot S 30 apr (Magnus Unger). 3 ex mot N 23 maj (Kristoffer Nilsson). 57 ex mot N 24 maj (Mikael Molin). 8 ex 2 juni (Conny Palm). 1 ex insträckande 16 jun (Magnus Unger). 1 ex mot S 26 okt (Magnus Unger).

Ljusbukig prutgås *Branta bernicla hrota* Rr

Två vårfynd av denna prutgåsras, som närmast häckar på Svalbard.

40 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 8 feb (Kristoffer Nilsson). 1 ad mot S i en flock med c:a 40 ejdrar Rörö, Ö-ö 6 apr (Magnus Unger).

(Mandarinand *Aix galericulata*)

Arten har påträffats årligen i landskapet sedan åtminstone 1999, och den tycks ha fastnat för Trälebergs kile i Lysekils kommun, då samtliga fynd är därifrån. Denna överdådigt vackra and härstammar från Östasien. I Europa har mandarinanden hållits i fångenskap sedan århundraden, och en frilevande population finns i södra England. Häckningar har även konstaterats flera gånger i vårt land.

1 hane + 1 hona 7 apr-22 maj; 1 hona 21 aug och 2 hanar + 3 honor 11 sep Trälebergs kile, L-1 (samtliga Anders Fransson m fl).

Gravand *Tadorna tadorna* 12-1, fe

Den flygräkning som genomfördes under senare delen av april längs landskapets kust gav som resultat 560 gravänder. Beräkningen kommer från Matti Åhlund och är gjord på grundval av 130 räknade rutor om 2x2 km (några grundområden utan öar ingår inte i räkningarna).

En sen och en tidig observation: 2 ex mot V Härmanö, O-t 1 nov (Thomas Liebig). 3 ex Torslandaviken, H-n 19 jan (Charlotte Eliasson).

Bläsand *Anas penelope* 12-2, 6-7

Ett antal sommarfynd finns från Tofta kile, utan att häckning konstaterats. Spännande fynd från Smörsundsdammen av ett par under häckningstid.

Fynd under häckningstid: 1 par Smörsundsdammen, K-v 4 juni (Peter Strandvik). Minst 1 par Tofta kile, K-v jun (Gunnar Wikman m fl). Minst 1 par Torslandaviken, H-n jun (Magnus Unger m fl). 1 hona Hökälla, H-n 14 jul (Johan Svedholm). Vinterobservationer: 3 ex Södra Öddö, S-ad 8 dec (Matti Åhlund). 1 hona Södra Öddö, S-ad 18 dec (Matti Åhlund). 1 ex Galtösundet, T-m 8 dec (Sune Westman). 1 hane Funneshultssjön, U-a 1 dec (Kerstin Magnuson). 2 ex Kalvöfjorden, O-t 8 dec (Bertil Berntsson). 1 ex Hökälla, H-n 2 dec (Stig Fredriksson). 3 ex Hönö, Ö-ö 14 dec (Conny Palm).

Snatterand *Anas strepera*

Spridda observationer i landskapet. I Tofta kile och Torslandaviken observerades par under häckningstid. Som hos de flesta simänder är det svårt att konstatera om häckning genomförts eller ej.

1 par Tannamskilen, T-m 27 apr (Claes Karlsson). 4 ex Galtö lera, T-m 17 sep (Christer Elg). 1 hane Smörsundsdammen, K-v 19 maj (Peter Strandvik). 1 par Tofta kile maj–juni (Peter Hvass). 7 ex Tofta kile, K-v 13 aug (Peter Hvass). 3 ex Tjuvkil, K-v 3 aug (Peter Hvass). Minst 1 par Torslandaviken, H-n apr–jun (Ola Wennberg m fl). 1 par mot N Rörö, Ö-ö 17 mar (Magnus Unger). 1 par mot S Kråkudden, Ö-ö 3 apr (Kristoffer Nilsson). 1 hane Bolleskären, Ö-ö 14 apr (Uno Unger). 2 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 11 jul (Mikael Molin).

Kricka *Anas crecca* H, 12-2

Endast två häckningar rapporterade. Dessa redovisas nedan tillsammans med de största mängduppgifterna från olika områden, samt några vinterobsar.

Häckningar: 2 par med 1 respektive 5 pull Valnäs tjärne, Nord-Koster, S-ad (Folke Bengtsson, Ingemar Åhlund). Mängduppgifter: 480 ex Rossö, S-ad 8 sep (Fredrik Spak). 40 ex Tofta kile, K-v 17 jun (Peter Hvass). 47 ex Torslandaviken, H-n 11 jun (Magnus Unger). Vinterfynd: 1 ex Finnsbo, L-l 25 dec (Mats Tunsvik). 2 ex Bassholmen, U-a 15 dec (Ingemar Strid).

Gräsand *Anas platyrhynchos* anm.värt

Högre antal: 1250 ex Sundsby, T-n 19 sep (Tommy Järås).

Stjärtand *Anas acuta* 12-2, 6-7

Stora flockar: 40 ex Galtö lera, T-m 13 sep (Morten Olsen). 41 ex Halsefjorden, O-t 21 okt (Thomas Liebig). Vinterobservationer: 1 hane Galtö lera, T-m 3 jan (Morten Olsen). 1 hane Galtö, T-m 3 jan (Morten Olsen). 1 hane Tannamskilen, T-m 19 jan (Thomas Carlsson). 2 ex Galtösundet, T-m 8 dec (Sune Westman). 1 hane Nordströmmarna, U-a (Ingemar Strid). 1 hona Halsefjorden, O-t 1 dec (Bertil Berntsson). 2 hanar Jordhammarsviken, S-nd 21–31 dec (Thomas Liebig). 1 hane Fästningsholmen, K-v 22 jan och 2 feb (Jan Petersson).

Årta *Anas querquedula*

Årets samtliga observationer presenteras nedan. Heta lokaler för häckning kan vara Kollungeröd vatten, Tofta kile, Torslandaviken samt Hökälla. Någon häckning i landskapet konstaterades emellertid inte under året.

Strömstad: 4 ex Backeleran 29 maj (Morten Olsen). 1 ex Nöddökilen 4 aug (Martin Kvarnbäck). Tanum: 1 par Edsvikstjärnen 14 apr (Christer Elg). Lysekil: 1 hane Åbyfjorden 30 apr–1 maj (Jan Pålsgård). Orust: 1 hane Båsevik 25 maj (Bertil Berntsson). 1 hane Kollungeröd vatten 30 maj (Bertil Berntsson). Stenungsund: 1 hane Ramsön 20 maj (Håkan Aronsson). Kungälv: 1 par Tofta kile 5–7 maj (Peter Hvass m fl). 1 hane Tjuvkil 13 maj (Peter Hvass). 1 ex Tofta kile 23 jul–21 aug (Peter Hvass m fl). Hisingen: 1 par Torslandaviken 12 apr–22 maj (Stefan Svanberg m fl). Som mest 3 ex Hökälla 7 maj (Hans Börjesson). Fynd från Kråkudden, Öckerö: 1 par mot S 3 apr (Kristoffer Nilsson). 1 par mot S 14 apr (Uno Unger). 1 hane mot S 20 maj (Magnus Unger). 1 hane mot S 23 jun (gm Mikael Molin). Övriga Öckerö: 1 hane Rörö 7-8 maj (David Lundgren m fl).

Skedand *Anas clypeata*

Liksom för årtan synes Kollungeröd vatten, Tofta kile, Torslandaviken samt Hökälla vara potentiella häckningslokaler. Artens uppträdande i Bohuslän tedde sig på följande sätt under året.

Strömstad: 1 par Valnäs tjärne, Nord-Koster 30 maj (Folke Bengtsson). 1 hona Orrevikskilen 8 sep (Fredrik Spak). Tanum: 2 ex Galtö lera 29 apr (Lars Kellgren). 4 ex Galtö lera 11 maj (Morten Olsen). 2 honor Galtö lera 13 sep (Morten Olsen). Sotenäs: 1 par Haby bukt 6 maj (Stig Pettersson). Lysekil: 2 hanar Åbyfjorden 29 apr (Thomas Eliasson). 1 par Trommekilen 1 maj (Mats Tunsvik m fl). 4 ex Åbyfjorden 4 jun (Jan Artursson m fl). 1 hona Trälebergs kile 4 sep (Anders Fransson). Orust: Som mest 2 par Kollungeröd vatten 11 april (Bertil Berntsson). Stenungsund: 2 hanar Ramsön 20 maj (Håkan Aronsson). Kungälv: Som mest 3 ex Tofta kile 15 maj (Peter Hvass m fl). 1 par Smörsundsdammen 22–23 maj (Peter Strandvik). 3 ex Ödsmåls kile 2 okt (Peter Hvass). 1 hona Smörsundsdammen 6 okt (Peter Strandvik). 3 ex Kråkerösund 6 oktober (Jan Peterson). Hisingen: 1 par Hökälla 13 mar-24 maj (Peter Strandvik m fl). Som mest 2 par Torslandaviken under häckningstid (Christer Fält m fl). 7 ex Torslandaviken 30 jul (Magnus Unger). 2 ex Hökälla 13 okt (Johan Svedholm). Öckerö: 1 par mot N Kråkudden 1 maj (Magnus Unger). 2 ex Kråkudden 11 maj (Mikael Molin). 1 hane Kråkudden 18 maj (Uno Unger).

Rödhuwad dykand *Netta rufina* Rr

Bohusläns tredje observation av arten gjordes på en havsfågellokal, i likhet med det föregående fyndet, då en hona sågs vid Grosshamn, Sotenäs i september 2001. Första fyndet gjordes däremot i Kollungeröd vatten, Orust, under senhösten 1991. Den rödhuvade dykanden häckar närmast i norra Tyskland och Polen. Totalt har 147 fynd gjorts i Sverige t o m 2001.

1 hane mot S Kråkudden, Ö-ö 12 apr (Kristoffer Nilsson).

Brunand *Aythya ferina* 12-2, 6-7

Ingen konstaterad häckning av arten i landskapet under året; inte heller några anmärkningsvärda rapporter. Nedan redovisas maximalt antal individer från de två främsta rastlokalerna.

122 ex Kollungeröd vatten, O-t 6 okt (Bertil Berntsson). Minst 150 ex Torslandaviken, H-n 28 sep (Thomas Karlsson).

Vigg *Aythya fuligula* 5-6, anm.värt

Inte heller denna art har konstaterats häcka i landskapet detta år. Fynd av enstaka individer har gjorts i maj och juni månad, men redovisas inte här. Rapporterna nedan innehåller de största ansamlingarna under året.

Kungälv: 115 ex Tjuvkil 27 jan (Peter Hvass). Orust: Minst 120 ex Kalvöfjorden 17 nov (Thomas Liebig). Stenungsund: 300 ex Sundet 1 jan (Thomas Liebig). Minst 352 ex Jordhammarsviken 26 dec (Thomas Liebig). Uddevalla: 230 ex Laneberg 1 feb (Ingemar Åhlund). 150 Ljungs kile 3 feb (Kerstin Magnuson). 200 ex Svälte kile 25 feb (Ingemar Åhlund). 102 ex Uddevalla hamn och 139 ex Bodele 30 nov (Lars Viktorsson). 150 ex Ljungs kile 7 dec (Lasse Svensson). 140 ex Åkers kile 15 dec (Lasse Svensson). Större insjöflockar:

94 ex Kollungeröd vatten, O-t 6 okt (Bertil Berntsson). 80 ex Stora Hällungen, S-nd 23 nov (Lasse Svensson).

Bergand *Aythya marila*

Strööbobservationer av mindre antal har gjorts under perioderna januari till början av maj, samt oktober till december. Nedan redovisas de största flockarna, samt en anmärkningsvärd sommarobservation från Kråkudden på Hönö.

20 ex Kalvöfjorden, O-t 30 okt (Bertil Berntsson). Som mest 54 ex Rörtången, K-v 7 feb (Gunnar Wikman m fl). Som mest 10 ex Rörtången, K-v 24 okt (Peter Strandvik m fl). 4 hanar mot S Kråkudden, Ö-ö 24 jul (Pär Lydmark, Jörgen Olsson m fl). 16 ex Rörö, Ö-ö 21 okt (John Thulin).

Ejder *Somateria mollissima* anm.värt

Vid flygräkningar genomförda i landskapet under senare delen av april månad taxerades antalet gudingar. Antalet rutor som räknats och utgör grunden för beståndsuppskattningen är desamma som för knölsvan och gravand. Enligt Matti Åhlunds beräkningar var antalet gudingar 46 000 i landskapet i april år 2002. Denna siffra ligger väldigt nära det antal som taxerades vid den flygräkning som gjordes 1993. Flygtaxeringen är tänkt att fortlöpa årligen, varvid intressanta jämförelser mellan år kommer att kunna göras.

Praktejder *Somateria spectabilis* Rr (ej ad hane)

Fem rapporter från 2002 gäller troligtvis 3 individer. Med all sannolikhet rör sig observationerna från Uddevalla, Tjörn och Stenungsund om en och samma individ. Uppträdandet hos denna hane är väldigt likt det hos den som observerades i Havstens fjord och vid Lilla Askerön våren 2001. Inräknat årets fynd har 59 ex setts i Bohuslän.

1 ad hane Nord-Koster, S-ad 8 maj (Folke Bengtsson, Ingemar Åhlund). 1 ad hane Flatholmen, U-a 2 maj (Jan Uddén). 1 ad hane Lilla Askerön, T-n 10–11 jun (Tommy Järås, Björn Albinsson). 1 ad hane Stenungsunds hamn, S-nd 9 maj (gm Karl-David Andersson). 1 ad hane Kråkudden, Ö-ö 13 feb (Kaj Runesson).

Alförrädare *Polysticta stelleri* Rr (ej ad hane)

Den gamla hanen vid Porsholmen sågs denna säsong för nionde året i rad. Fågeln uppehåller sig i Göteborgs skärgård under i stort sett hela året. Antalet funna ex alltså kvar på 60.

1 ad hane Stora Porsholmen, Ö-ö 20 juni–3 juli (Kjell Wallin, Mikael Molin m fl)

Sjöorre *Melanitta nigra* 6-8

66 rapporter om totalt 4323 sjöorrar från sommaren 2002. Här presenteras de största antalen för några dagar och lokaler.

233 ex Nord-Koster, S-ad 23 jun (Tor Strøm). 141 ex mot S Marstrandsön, K-v 25 jul (Peter Keil). 730 ex str Kråkudden, Ö-ö 16 jun (Magnus Unger). 686 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 23 juni (Magnus Unger).

Vitnackad svärta *Melanitta perspicillata* Rr

Bohusläns tredje vitnackade svärta sågs vid Kråkudden. Detta var det andra året i rad en hane kunde ses från lokalen på Hönö i maj. Arten hör hemma i Nordamerika, och har påträffats 56 gånger i Sverige t o m 2001.

1 ad hane mot N Kråkudden, Ö-ö 11 maj (Mikael Molin, Uno Unger, Hans Börjesson).

Svärta *Melanitta fusca* 6-8

Svärтан är inte alls så vanlig som sjöorren under sommaren. Sommaren 2002 gav 15 rapporter om totalt 37 individer. Uppgifterna handlar i första hand om enstaka fåglar på sydsträck i yttersta havsbandet. Två rapporter skiljer sig från de övriga:

1 hane Havstens fjord, U-a 18 jun (Ingemar Åhlund). 2 hanar Torslandaviken, H-n 17 jun (Stefan Svanberg).

Knipa *Bucephala clangula* anm.värt

Stora flockar: 370 ex Långökilen, S-ad 5 jan (Björn Forsberg). Minst 700 ex Kalvöfjorden, O-t 1 aug (Thomas Liebig).

Salskrake *Mergus albellus*

179 rapporter om arten finns registrerade. I de nordliga kommunerna ses salskraken ensam eller i små grupper, medan större ansamlingar förekommer på de bästa lokalerna (främst grunda innerfjordar) i mellersta och södra Bohuslän. Landskapets sista vårobservation gjordes i Torslandaviken den 10 maj, den första höstobservationen är från samma lokal den 10 oktober. Nedan presenteras årets största flockar.

Minst 32 ex Kalvöfjorden, O-t 7 dec (Thomas Liebig). Minst 25 ex Lilla Askerön, T-n 2 jan (Thomas Liebig). 84 ex Torslandaviken, H-n 22 jan (Uno Unger).

Storskrake *Mergus merganser* 6-8

Sex rapporter om lyckad häckning fördelar sig på följande sätt inom landskapet:

1 hona med 6–7 ungar Stengrimmen, T-m 9 jul (Ingemar och Matti Åhlund). 1 hona med 13 ungar Stora Bornö, L-l 8 jun (Stig Pettersson). 2 kullar Färlevfjorden, L-l 6 aug (Stig Pettersson). 1 hona med 5 ungar Buvenäs, O-t 3 jul (Jan Uddén). 1 häckning Stockholmarna, K-v (Gunnar Wikman). 1 hona med 9 ungar Torslandaviken, H-n 8 jun (Magnus Unger).

Bivråk *Pernis apivorus* 7

Även i år en konstaterad häckning i Uddevalla kommun, nu ifrån Ljungskile där 2 ungar ringmärktes den 8 augusti. I övrigt som vanligt lite sparsamt förekommande under sommaren med mest enstaka fåglar. Sträckräkningen från Bredfjället (Uddevalla) under tiden 20–29 augusti resulterade i 98 ex.

Ringmärkta bivråksungar. Foto: Thomas Liebig

Röd glada *Milvus milvus*

Tolv rapporter föreligger, vilket är fyra fler än under 2001. Hisingen svarar för åtta av årets fynd, men det är osäkert hur många individer som är inblandade. De två tidigaste obsarna gjordes redan i början av februari. Fyndstatus 87 ex.

Strömstad: 1 ex Hedängen 22 mar (Martin Kvarnbäck). 1 ex mot S Södra Rossö 21 apr (Martin Kvarnbäck). Sotenäs: 1 ex Haby 3 feb (Stig Giaever). Uddevalla: 1 ex Utby 30 apr (Bo Lindström). Hisingen: 1 ex Hökälla 4 feb (Dag Aurell). 1 2K Säve flygplats 21 feb (Mikael Molin). 1 ex Lagmansholmen 14 apr (Markus Lagerqvist). 1 ad Volvo Torslanda 17 apr (Ragnar Carlstedt). 1 ex Rödbo 19 apr (gm Peter Strandvik). 1 ex Säve flygplats 22 apr (Jan Mogren). 1 ex mot O Backa 25 apr (Petra Karlsson). 1 ex Lagmansholmen 4 maj (Björn Albinson).

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Översomrare har ännu inte visat sig i Bohuslän. Det senaste vårdatumet för havsörn var en överflygande subadult fågel på Hisingen den 14 april. Det adulta paret som brukar hålla till runt Kalvöfjorden observerades fram till den 17 mars, och under hösten var den första tillbaka där den 10 okt. Den första "höstörnen" var annars en juvenil fågel vid Breviks kile, Tjörn den 8 okt. Totalt 95 rapporter omfattande 108 individer har inkommit.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus* 6-7

Enda rapporterade häckningen är en misslyckad sådan från Tofta kile, Kungälv. Liksom under fjolåret också tecken på häckning i Kollungeröd vatten, Orust, där

2 juvenila sågs den 27 juli. I övrigt ett flertal fynd under häckningstid, merparten av dessa från Hisingen.

Blå kärrhök *Circus cyaneus* 6-7, 12-2

Flera vinterobservationer av adulta hanar kring Nordre älv finns från början på året. En adult hane fanns också i detta område från den 12 december och året ut. Följande vinterobsar gjordes norr om Nordre Älv:

2 ad hanar Hammar, Harestad, K-v 6 feb (Peter Strandvik). 1 ad hane Toreby, Harestad, K-v 9-10 och 23 feb (Peter Hvass, Jan Petersson). 1 ad hane Flateby, Harestad, K-v 25 feb (Peter Strandvik). 1 ad hane Ödsmåls kile, K-v 17 dec (Peter Hvass). 1 juv Hals, Långelanda, O-t 1 dec (Bertil Berntsson). 1 hona Tuvesvik, Morlanda, O-t 23 dec (Thorild Jonsson). 1 3K hane Tegelviken, Ödsmål, S-nd 13 jan (Lennart Hermansson). 1 ad hona mot S Haby bukt, S-s 20 jan (Thomas Fransson). 1 hona mot S Resö, T-m 26 jan (Sune Westman).

Duvhök *Accipiter gentilis* 4-6

I södra Bohuslän rapporteras en bra säsong för duvhöken med 5 häckningar (Stenungsund 2, Orust 2 samt Uddevalla 1) som resulterade i 12 ungar. I övrigt en trolig häckning i Strömstads kommun, och åtta rapporter under häckningstid spridda över landskapet.

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Inga sommarobservationer av arten i år. En 2K-fågel vistades på Hisingen under tiden 20 januari–25 mars och rapporterades flitigt. Den visade sig också på flera håll i Kungälv kommun. Bland resterande 16 observationer kan noteras 3 ex samtidigt från Kynnefjäll, Munkedal den 23 nov.

Fiskgjuse *Pandion haliaetus* 6-7

Från Bredfjället, Uddevalla redovisas två häckningar med resultatet 1 respektive 3 ungar. Inga fler konstaterade häckningar, men regelbundet rapporterad från hela landskapet under sommaren. 4 ex visade sig samtidigt den 29 juli vid Ödsmåls kile.

Tornfalk *Falco tinnunculus* 6-7, 12-2

I Stenungsund resulterade holkuppsättningar i 5 lyckade häckningar med 27 ringmärkta ungar. Elva häckningsrapporter finns från övriga Bohuslän. Av de 140 vinterobservationer som inkommit framgår tydligt att tornfalken vintertid är ovanlig i de norra delarna av landskapet, t ex finns bara en sådan rapport från Strömstad och fem från Tanum.

Aftonfalk *Falco vespertinus* Rr

Två fynd, 1 adult hane i Stenungsund blir nr 22 och 1 juvenil i Kungälv blir nr 23 för landskapet. Aftonfalken häckar närmast i Baltikum.

1 juv Ödsmåls kile, K-v 29 aug (Peter Strandvik). 1 ad hane Norum, S-nd 6 jun (Lars Kjellander, Thomas Liebig).

Stenfalk *Falco columbarius* 6-7, 12-2

Två fynd från januari och ett från juni föreligger:

1 hane Hjærtum, L-E 10 jan (Lennart Hermansson). 1 ex Hunnebo lera, S-s 20 jan (Stig Giaever). 1 ex Spaktorpet, Askum, S-s 24 jun (Thorsten Gansing).

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Under sträckräkning på Bredfjället, Uddevalla sågs 10 ex under perioden 2–13 september. I övrigt noterades 6 ex under våren-försommaren och 12 ex under hösten. Totalt alltså 28 ex.

Vår- /försommarfynd: 1 ex Tjämnö, S-ad 14 maj (Ingemar och Matti Åhlund). 1 ex Källesjö, U-a 3 jun (Ingemar Åhlund). 1 ex mot O Ersdalen, Hönö, Ö-ö 10 maj (Christer Fält). 1 ex mot NO Säve, H-n 11 maj (Pär Lydmark). 1 ex Lagmansholmen, H-n 12 maj (Christer Fält). 1 ex Gunnesby, Säve, H-n 6 juni (Pär Lydmark).

Höstfynd, Kungälv: 1 ex mot S Tjurholmen 7 sep (Stig Giaever). Munkedal: 1 ex Solberg, Håby 18 aug (Göran Olén). Strömstad: 1 ex Tjämnö 9 aug (Ingemar Åhlund). 1 juv Rossö 22 aug (Tor Strøm). 1 ex Rossö 5 sep (Tor Strøm). 1 1K Orrevikskilen 8 sep (Morten Olsen). Sotenäs: 1 ad mot S Hållö 16 aug (Johan Svedholm). 1 juv mot S Sote huvud 30 sep (Jesper Hansson). Tanum: 1 juv Näs 8 sep (Fredrik Spak). Uddevalla: 1 ad mot SV Strandbynäs 4 aug (Jan Uddén). 8 ex mot S Bredfjället 2-11 sep (Lasse Svensson). 2 ex Bredfjället 13 sep (Tommy Ek). Öckerö: 2 ex mot NO Ersdalen, Hönö 29 aug (Jan-Åke Noresson).

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

13 par gick till häckning, och 9 av dessa fick ut tillsammans 21 ungar. I ett av paren häckade liksom föregående år en hybridhane, troligen jaktfalk/pilgrimsfalk. Två av paren var helt nya för området.

Flera vinterobservationer finns även detta år. En adult hane och en adult hona rapporteras från Orust under januari–februari. I samma område sågs även en adult hona under november–december. Övriga vinterobservationer: 1 2K hane Härmanö 25-27 januari, 1 ex Stenungsund 31 januari, 1 ex Ramsvikslandet 12 och 20 januari, 1 ex Tossene, Sotenäs 8 februari, 1 ex Bokenäs, Uddevalla 4 januari samt 1 hane Skredsvik, Uddevalla 8-9 februari.

Järpe *Bonasa bonasia*

Sparsamt med rapporter och ingen konstaterad häckning under året – däremot en äldre häckningsuppgift.

1 ex Ranebo, Jörlanda, S-nd 13 jan (Kåre Ström). 1 hane Ranebo, Lur, T-m 1 jan (Göran Strömberg). 2 ex Ranebo, Lur T-m 16 mar (Claes Karlsson). 1 ex Ranebo, Lur, T-m 14 dec (Lars Kellgren). 1 par Stendammen, Ljung, U-a 26 jan (Stig Giaever). 1 ex Pölevattnet, Herrestadsfjället, U-a 22 mar (Mattias Olsson). 1 ex Herrestadsfjället, U-a 8 aug (Robert Sandsten).

Äldre fynd: 1 hona med kull Ålslån, U-a år 2000 (Gunnar Henriksson).

Orre *Tetrao tetrix*

12 spelande orrtuppar rapporteras från Bredfjället, Uddevalla, och 5 respektive 4 tuppar från Flötemarksön och Kynnefjäll, Tanum. ”Kustorrar” noterades sparsamt i skärgården utanför Orust och Hisingen.

Orust: 1 ex Härmanö 4 jan (Kåre Ström). 1 spelande Härmanö 5 apr (Lasse Svensson). 1 hane Härmanö 13 sep (Stefan Oscarsson). Strömstad: 1 hona Södra Rossö 19 okt (Martin Kvarnbäck). Stenungsund: 1 spelande Säckemossen, Ucklum 22 maj (Per Anders Ternevall). 1 spelande Östra Kvarnsjön, Ucklum 22 maj (Per Anders Ternevall). Sotenäs: 1 hane Fodenäs, Tossene 30 mar (Thomas Eliasson). Tanum: 1 spelande Ranebo, Lur 17 mar (Christer Elg). 5 hanar Flötemarksön, Naverstad 24 mar (Claes Karlsson). 4 hanar Lunden, Kynnefjäll 12 apr (Thorsten Gansing). 1 spelande Lindö 19 apr (Sune Westman). 3 ex Kalvön 21 sep (Fredrik Spak). Tjörn: 3 ex Härön 27 jan (Stig Giaever). Uddevalla: 7 hanar Bredfjället 6 jan (Lasse Svensson). 12 spelande Bredfjället 10 apr (Lasse Svensson). 1 ex Bredfjället 13 sep (Tommy Ek). Hisingen: 1 hane Stora Hästholmen, Björlanda 3 feb (Stefan Svanberg). 1 spelande Långholmen, Björlanda 21 apr (David Lundgren). 1 hane Stora Hästholmen, Björlanda 21 apr (David Lundgren). 1 spelande Stora Hästholmen, Björlanda 1 jun (Conny Palm). Öckerö: 1 spelande Ersdalen, Hönö 7 maj (Hans Börjesson).

Tjäder *Tetrao urogallus*

Få observationer. Från den tidigare säkraste lokalen Bredfjället, Uddevalla, finns endast en notering, gällande en höna med ungar. Tjäderspel med 5 tuppar på plats i Lur, Tanum, i april.

1 ex Ranebo, Jörlanda, S-nd 15 apr (Ingemar Strid). 1 hona Skotthed, Jörlanda, S-nd 13 okt (Hans Olof Fhager). 2 ex Ranebo, Lur, T-m 17 mar (Christer Elg). 1 hane Lur, T-m 11 apr (Gunnel Turpeinen). 5 spelande Lur, T-m 26 apr (Gunnel Turpeinen). 1 hane Mo, Kynnefjäll, T-m 6 okt (Jan Smith). 1 hane Uddevalla centrum, U-a 24 jan (Robert Björk). 1 hona med 2 juv Stora Skarsjön, Ljung, U-a 28 jul (Lasse Svensson). 1 hane Jättesås, Forshälla, U-a 27 nov (Ingemar Strid).

Rapphöna *Perdix perdix*

Endast skärgårdsobservationer.

2 ex Härmanö, O-t 5 apr (Lasse Svensson). 2 ex Vallerö, O-t 26 apr (Thomas Liebig). 2 ex Öbergs tånge, Ramsvikslandet, S-s 9 maj (Anders Fransson). 1 ex Valön, Svenneby, T-m 11 maj (Aimon Niklasson). 2 ex Härön, T-n 3 apr (Lasse Svensson). 5 ex Hästevik, Torslanda, H-n 5 mar (gm Uno Unger). 4 ex Skeddalen, Torslanda, H-n 26 jul (Gunnar Sandborg). 2 ex Halleskär, Ö-ö 20 apr (Per Åkeflo).

Vaktel *Coturnix coturnix*

Sammanlagt 6-7 spelande fåglar rapporterades från Orust, Uddevalla och Hisingen, vilket höjer antalet funna ex i landskapet till 47.

2 spelande Vräland, Långelanda, O-t 8 jun (Stefan Oscarsson). 1 spelande Kårtvet, Tegneby, O-t 8 jun (Stefan Oscarsson). 1 spelande Forshälla, U-a 2 jun (Rolf Ryberg). 2-3 spelande Forshälla, U-a 6 jun (Jörgen Olsson). 1 spelande Gunnesby, Säve, H-n 24 maj-5 jun (Göran Gustafson, David Lundgren m fl).

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Spelande och låtande vattenrallar rapporteras flitigt från många lokaler i landskapet. 3 ex hördes samtidigt på Rossö, Strömstad 21 april och 9 maj, och 4 ex i Torslandaviken 4 april. Häckningsuppgifter saknas däremot. Under hösten visade sig hela 9 ex i Torslandaviken 1 oktober.

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

Rossö i Strömstad hyste flera spelande exemplar av arten under tiden 14 april-9 maj; som mest hördes här 3 ex 22-24 april. Lokalen var Kilen på södra Rossö, dvs den fina våtmark där dvärgsumphönan gästspelade under 2001. Därutöver hördes enstaka spelande fåglar i Kungälv (2) och Tanum, samt ytterligare en i Strömstad, vilket ger en årssumma på 7 ex.

Spelande fåglar hördes vid Kilen, Södra Rossö, S-ad enligt följande: 1 ex 14-21 apr; 2 ex 21-22 apr; 3 ex 22-24 apr (Martin Kvarnbäck m fl), samt 1 ex 9 maj (Christer Elg). Övriga fynd: 1 spelande Hammars mosse, Harestad, K-v 9 maj (Gunnar Wikman). 1 spelande Hede, Romelanda, K-v 4 jun (Kåre Ström) och 15 jul (Björn Albinson). 1 spelande Långö, S-ad 13 jun (Martin Kvarnbäck). 1 spelande Raftötången, T-m 1 jun (gm Anders Olovsson).

Kornknarr *Crex crex*

Högsta antalet snärpande kornknarrar rapporteras från Fröland och Grinneröd, Uddevalla kommun, där som mest 3 fåglar vardera kunde höras samtidigt. En försiktig bedömning av antalet ex i rapporterna ger följande resultat från kommuner med spelande kornknarrar:

H-n	K-v	S-nd	O-t	U-a	M-l	S-s	L-l	T-m	Totalt
2	4	3	5	10	4	1	2	4	35

Antalet är en klar ökning från fjolåret, då den tidigare ökande trenden bröts och ovanligt få ex rapporterades. I och med årets resultat så är kornknarren åter i nivå med tidigare högstasiffror.

Rörhöna *Gallinula chloropus* 5-8, 12-2

Häckningar rapporteras från Hökälla och Torslandaviken (Hisingen), Smörsundsdammen på Koön (Kungälv), Funneshultssjön (Uddevalla) och Prästtorps myr (Lysekil). Vinterobservationer finns från Uddevalla hamn och Torslandaviken.

Sothöna *Fulica atra* H

Häckningar rapporteras från Hökälla och Torslandaviken, båda Hisingen, samt Tofta kile, Kungälv. Högsta antalet rapporteras från Torslandaviken med 77 ex den 25 juli.

Trana *Grus grus*

Från Kungälv, Munkedal och Tanum rapporteras en häckning vardera, med i samtliga fall två ungar som resultat.

Konstaterade häckningar: 1 par med 2 pull Askeslätt, Hede, M-l 9 jun (Lennart Hermansson). 1 par med 2 pull Kustorp, T-m 20 jun (Lilian Anderson). 1 par med 2 pull Långemossen, Ytterby, K-v 26 jun (andrahandsuppgift). Fynd under häckningstid: 2 ex Trönnom, Torsby, K-v, 25 jul (Agne Gillholm). 1 par Bäckevarv, Håltå, K-v maj-aug (Lars Peterson). 2 ad Groröd, Västerlanda, L-E 12 jun (Christer Niklasson). 2 ex Krokstad, M-l 15 jul (Thorsten Gansing). 1 ex mot S Kärreberg, O-t 26 jul (Stefan Avenfors). 2 ex Tossene, S-s 23 jun (Jan Artursson). 1 ex Backetjärn, T-m 1 jun (Stig Pettersson).

Strandskata *Haematopus ostralegus* 12-1, fe

”Tjällen” är märkligt ovanlig norr om Öckerö kommun under december-januari, inte ens årlig. Man kan fråga sig vari skillnaden består för arten vintertid mellan södra och norra delarna av landskapet. Är förklaringen helt enkelt fler aktiva skådare i södra havsbandet? Antalet äkta vinterfynd i Öckerö kommun var detta år något högre än vanligt, säkerligen beroende på det intensiva skådandet i området under perioden (”Göteborgsjakten”).

Vinterfynd, Öckerö kommun: 2 ex Lappesand, Hönö 1 jan (Per Åkeflo). 1-3 ex Bolleskären-Kråkudden, Hönö 1 jan-23 feb (Magnus Unger m fl). 1 ex Bolleskären, Hönö 14 dec (Conny Palm). 4 ex Kråkudden, Hönö 26.12 (Björn Christiernson). I övriga Bohuslän endast ett vinterfynd: 1 ex Haby bukt, S-s 3 jan (Anders Larsson). Dessutom två ganska sena fåglar, 1-2 ex Kosterundet, S-ad t o m den 22 okt (Ingemar Åhlund) samt 1 ex Olskär, S-s 9 nov (Jan Artursson).

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

Som vanligt bara vårfynd. Med årets noteringar har arten nu passerat 100 sedda ex i landskapet. Under år 2001 gjordes bara ett fynd av 4 ex, medan 2000 var ett rekordår med hela 10 fynd omfattande 17 ex.

1 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 29 mar (Göran Gustafson). 4 ex Torslandaviken, H-n 27 apr (Christer Fält). 1 ex Mollön, U-a 2 maj (Robert Sandsten). 1 ex mot S Stockholmarna, K-v 8 maj (Gunnar Wikman). 2 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 20 maj (Magnus Unger). 2 ex Bolleskären, Ö-ö 29 maj (Christer Fält).

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

Häckningar: 2 par Torslandaviken, H-n (Uno Unger m fl). 1 par Tingstad, Backa, H-n (Lennart Stefan Andersson). 1 par Volvo Torslanda, H-n (Magnus Lundström). 1 par Dösebacka, K-v (Gunnar Wikman, Peter Strandvik m fl). 1 par Åseberget, Ytterby, K-v (Jan Petersson). 1 par Högens grustag, L-E (Lasse Svensson). Vid Torslandaviken sågs för övrigt som mest 11 ex mellan 10 apr-16 aug.

Övriga fynd (nästan samtliga på lämpliga häcklokaler under häckningstid), Hisingen: 1-3 ex Hökälla 20 apr-22 maj samt 14 och 20 jul (Mikael Molin m fl). 1 ex Oxhagen, Rödbo 19 maj (Johan Svedholm). 1 ex Rönning, Rödbo 19.5 (Uno Unger). 1 ex Öxnäs, Säve 5 och 11 maj (Mikael Molin, Uno Unger). Kungälv: 2 ex 27 apr, 1 ex 7 maj och 17 jun Tofta kile (Peter Hvass). Lilla Edet: 5 ex 21 apr och 5 ad 9 jun Maens grustag (Lasse Svensson). 2 ex 21 apr och 5 ad 9 jun Terås grustag (Lasse Svensson). Munkedal: 3 ex Lunden, Håby 1 jun (Göran

Olén). Sotenäs: 1 ad Haby bukt 19 jul (Stig Giaever). Uddevalla: 1-2 ex Funneshultssjön 20 apr-20 maj (Stefan Malm m fl). 1 ex Kuröd 8 maj (Robert Sandsten). 1 spelande ex Sörvik 20 maj, 1 juv Rannebergsbukten 18 jul, 1 ex Bången, Herrestad 19 jul (samtliga Jan Uddén).

Större strandpipare *Charadrius hiaticula* H inl, fe

Ett tidigt fynd: 1 ex Ramsön, Stenungsund 16 feb (Håkan Aronsson).

Svartbent strandpipare *Charadrius alexandrinus* Rr

Äldre fynd: 1 ad hane sågs vid Hjälmsvik, Orust 24 maj 2001 (Stefan Olsson), vilket höjer antalet fynd i landskapet till sju. Första fyndet gjordes nära 40 år tidigare, nämligen 2 ex vid Torslandaviken, Hisingen 25 april 1961.

Ljungpipare *Pluvialis apricaria* 6, anm.värt

Inga häckningsuppgifter, endast ett junifynd och en mängduppgift:

8 ex 12 juni (Peter Hvass) och 33 ad + 12 juv 9 aug (Peter Strandvik), båda från Ödsmåls kile, K-v.

Kustpipare *Pluvialis squatarola* vår

Vårfynd: Totalt 27 ex vid Kråkudden, Öckerö mellan 11 maj-3 jun, de flesta sydsträckande; största flocken omfattade 12 ex. Därutöver sågs 2 ex Nöddökilen, Strömstad 24 maj (Martin Kvarnäck) och 1 ex Hjälmsvik, Orust 28 maj (Stefan Oscarsson).

Tofsvipa *Vanellus vanellus* 12-1

Vinterfynd: 1 ex Trälebergs kile, L-l 25 jan (Bo-Göran Larsson). 10 ex Glose, Torsby, K-v 1 dec (Agne Gillholm). 3 ex mot S Hökålla, H-n 2 dec (Stig Fredriksson). 1 ex Dyröd, Romelanda, K-v 21 dec (Göte Svensson, Birgit Jansson).

Kustsnäppa *Calidris canutus* vår

Vårfynd: 1 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 10 maj (Christer Fält, Magnus Unger m fl). 12 ex Lindö, T-m 11 maj (BohOF). 1 ex Ödsmåls kile, K-v 15 maj (Peter Hvass). 1 ad Ödsmåls kile 16 maj (Peter Strandvik). Mängduppgift: 205 ex mot S Söte huvud, S-s 31 aug (Stig Giaever).

Sandlöpare *Calidris alba*

Ett riktigt bra år för denna högarktiska vadarart. Intressantast är utan tvekan ett vinterfynd, såvitt känt det andra i Bohuslän. Dessutom gjordes ett vårfynd. I övrigt sågs 68 ex, fördelade på 19 fynd, mellan 19 juli-28 september; största flocken var på 10 ex. Observationerna är väl spridda längs kusten, från Koster i norr till Kråkudden i söder.

Vinterfynd: 1 ex Grosshamn, S-s 25 dec (Jan Artursson). Vårfynd: 1 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 12 maj (Magnus Unger).

Småsnäppa *Calidris minuta* vår

Två vårfynd gjordes:

2 ad Boxviks kile, O-t 2 maj (Anders Jannesson) och 1 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 29 maj (Christer Fält).

Mosnäppa *Calidris temminckii*

Under vårsträcket sågs minst 26 ex mellan 9-24 maj, vidare minst 16 ex under perioden 27 juni-22 augusti. Största ansamlingen under våren var 12 ex (Tofta kile, K-v 18 maj), under hösten blygsamma 3 ex. Torslandaviken och Tofta kile var de överlägset bästa lokalerna, vår som höst. Det är svårt att bedöma hur stor omsättningen var bland de rastande individerna här.

Tuvsnäppa *Calidris melanotos* Rr

1 juv sågs i Breviks kile, Tjörn 27 oktober (Stefan Oscarsson, Thorild Jonsson, Jörgen Olsson m fl) under en BohOF-exkursion. Detta var det fjärde fyndet i Bohuslän, tillika tredje året i rad som denna sibiriska/nordamerikanska art ses! Årets fynd är emellertid det första som gjorts på hösten (och är för övrigt landets senaste någonsin); de tre tidigare är sommar- och vårfynd: 1 ex Utby, Uddevalla 30 juni 1993; 1 ex Torslandaviken, Hisingen 8-12 maj 2000 och 1 ex Nöddökilen, Strömstad 25 maj 2001. Till och med år 2001 hade 155 fynd gjorts i Sverige.

Skärsnäppa *Calidris maritima*

Kråkudden-Bolleskären, Öckerö: 1-60 ex sågs nästan dagligen 1 januari-8 maj och 28 september-28 december; totalt 80 rapporter med i genomsnitt 20 ex per obstillfälle. Topppnoteringar, förår: 60 ex (9 mars); efterår: 50 ex (4 november). Fynd från övriga Bohuslän (alltifrån Nord-Koster, Strömstad ned till Rörö, Öckerö) finns från perioderna 2 januari-22 april och 5 augusti-31 december; totalt 51 rapporter med i genomsnitt 23 ex per obstillfälle. Topppnoteringar, förår: 150 ex (16 mars); efterår: 230 ex (30 oktober). Fyndet från den 5 augusti är särskilt anmärkningsvärt, eftersom nästföljande observation inte gjordes förrän 21 september.

Sammanlagt för hela landskapet alltså 131 rapporter, det högsta antalet någonsin. Ovanligt många skådartimmar måste ha förlagts i havsbandet under de aktuella månaderna!

Fynddata för de tre största flockarna och för augustiobsen: 230 ex Segelskären, T-m 30 okt (Erik Isaksson). 150 ex Altarholmen, T-n 16 mar (Stig Giaever). 110 ex Segelskären 24 mar (Ingemar och Matti Åhlund). 2 ex Segelskären 8 aug (Fredrik Spak).

Kärrensäppa *Calidris alpina* anm.värt

Vinterfynd: 1 ex Håskär, Smögen, S-s 13 jan (Peter Kinberg); 1 ex Nord-Koster, S-ad (Svante Söderholm) och 1 ex Sote huvud, S-s (Thomas Eliasson) 22 dec; 1 ex Haby bukt, S-s 28 dec (Jan Artursson). Större antal: 684 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 11 jul (Mikael Molin); 250 ex Kråkudden, Ö-ö 20 maj (Magnus Unger); 100 ex mot S Nord-Koster, S-ad 18 jul (Tor Strøm).

Sydlig kärrsnäppa *Calidris alpina schintzii*

Under 2001 sågs endast en ensam hona vid Ödsmåls kile, Kungälv. Glädjande nog infann sig ett par under 2002 och genomförde en lyckad häckning.

1 par med 2 pulli Ödsmåls kile, K-v (Peter Strandvik).

Brushane *Philomachus pugnax* H, anm.värt

En vårflock och två höstflockar är notervärda:

30 ex Tofta kile, K-v 12 maj (Peter Hvass). 30 ex Nöddökilen, S-ad 3 aug (Matti Åhlund).

25 ex Rossö, S-ad 14 aug (Tor Strøm).

Dvärgbeckasin *Lymnocyrtus minimus*

Under året påträffades upp till 83 ex fördelade på 40 fynd, varav 14 gjordes under våren. Flest obsar från Hisingen, Orust, Öckerö och Strömstad i nämnd ordning. En dvärgbeckasin övervintrade från föregående år på Syd-Koster, medan en fågel dök upp redan 9 augusti på Nord-Koster. Inga fynd efter 10 november - intervädret slog till för första gången under hösten strax efter detta datum. Högsta notering 14 ex vid Hökälla, Hisingen, i oktober.

Övervintring: 1 ex Övre Kile, Syd-Koster, S-ad fanns kvar fram till 19 apr (Ingemar Åhlund). Övriga februarifynd: 1 ex Lindholmen, Tjärnö, S-ad 3 feb (Maria Hultsberg). 1-2 ex Hökälla, H-n 15 och 21 feb (Stefan Svanberg, Pär Lydmark). Tidigt höstfynd: 1 ex Skumbuktstjärnet, Nord-Koster, S-ad 9 aug (Ingemar Åhlund). Högsta antalet: 14 ex Hökälla, H-n 13 okt (David Lundgren).

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago* 12-2, fe

Till skillnad från den ”halvenkla” kusinen så tycks åtminstone ett litet antal enkelbeckasiner inledningsvis ha trotsat snön och kylan i november-december. Flera observationer från februari samt några större ansamlingar finns också.

Jan-feb: 1 ex Breviks kile, T-n 5 och 7 feb (Nils-Erik Nilsson). 1-3 ex Hökälla, H-n 15-22 feb (Stefan Svanberg, Anna Kristiansson m fl). 10 ex Kile, Syd-Koster, S-ad 16 feb (Ingemar Åhlund). 1 ex Korseberget, Harestad, K-v 17 feb (Uno Unger). Ett decemberfynd: 5 ex Syd-Koster, S-ad 2 dec (Ingemar Åhlund). Större antal: 125 ex Tofta kile, K-v 11 aug (Peter Hvass). Över 100 ex Rossö, S-ad 14 aug (Tor Strøm). 70 ex Kile, Syd-Koster, S-ad 5 okt (Lars Viktorsson, Ingemar Åhlund). 60 ex Tofta kile, K-v 22 sep (Agne Gillholm).

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

Ännu ett bra år. Arten är förmodligen något förbisedd på våren tack vare sitt lågmälda och kortvariga spel på strandängar sent under majkvällarna. Lämpliga biotoper för rastande och spelande dubbelbeckasiner finns ju ganska väl representerade i landskapet, men besöks troligen i liten utsträckning av skådare under optimala omständigheter. Antalet funna exemplar uppgår nu till 85.

Vårfynd: 2 ex sp Ragnhildsholmen, H-n 5 maj (Niklas Aronsson). 2-3 ex sp Lagmansholmen, H-n 7-8 maj (Pär Lydmark, Uno Unger m fl). Höstfynd: 1 ex Lagmansholmen, H-n 1 sep (Per Sieurin). 1 ex Hökälla, H-n 14-15 sep (Johan Svedholm, John Thulin). 1 ex Haby bukt, S-s

21 sep (Bengt Carlsson). 1 ex Kile, Syd-Koster 27 sep (Ingemar Åhlund). 1 ex Sote huvud, S-s 5 okt (Lars-Åke Janzon). 1 ex Grosshamn, S-s 12 okt (Tommy Ek).

Morkulla *Scolopax rusticola* 12-1

Fynd under dec-jan: 2 ex (och rester funna av ett dött 3:e ex) Ersdalen, Hönö, Ö-ö 1 jan (Magnus Unger). 1 ex Härmanö, O-t 26 jan (Lasse Svensson). 1 ex fångat av katt Rörvik, Syd-Koster, S-ad månadsskiftet nov/dec (Bror Andersson). 1 ex Myren, Nord-Koster, S-ad 1 dec (Ingemar Åhlund). 1 ex Kristiansborg, Lycke, K-v 9 dec (Peter Strandvik). 1 ex Vallerö, O-t 12 dec (Stefan Oscarsson). 1 ex Lid, Tjärnö, S-ad 15 dec (Matti Åhlund). 1 ex Gravedal, Tegneby, O-t 25 dec (Anders Jannesson).

Rödspov *Limosa limosa*

Inräknat årets fynd har 88 ex anträffats i landskapet.

1 ex mot N Kråkudden, Ö-ö 27 mar (Kristoffer Nilsson). 3 ex Ödsmåls kile, K-v 11 apr (Peter Hvass). 1 ex Vallerö, O-t 14 maj (Folke och Kristina Sjöberg). 2 ex Laneberg, U-a 2 aug (Torbjörn Arvidsson). 2 juv Halloren, K-v 4 aug (Agne Gillholm).

Myrspov *Limosa lapponica* anm.värt

Två sydsträckande större flockar noterades 31 aug: 50 ex Sote huvud, S-s (Stig Giaever) och 90 ex Kråkudden, Ö-ö (Magnus Unger).

Småspov *Numenius phaeopus* anm.värt

Två höga antal under vårsträcket: 100 ex Segelskären, T-m 7 maj (Jan Karlsson) och 140 ex Lindholmen, Tjärnö, S-ad 13 maj (Ingemar och Matti Åhlund).

Storspov *Numenius arquata* 5, H, anm.värt

Flera noteringar under maj, men inga misstänkta häckningar. Intressantaste uppgiften är ett decemberfynd från Dagsholmarna, Stenungsund. Antalet äkta vinterfynd i landskapet är mycket lågt genom åren, ungefär ett halvdussin.

Anmärkningsvärt fynd: 1 ex Dagsholmarna, S-ad 8 dec (Fredrik och Håkan Aronsson).

Tre mängduppgifter: 78 ex mot O Kampenhof, U-a (Robert Björk) och 50-100 ex Bottnafjorden, T-m (Thorsten Gansing) 20 apr. 81 ex insträckande Vallerö, O-t 24 apr (Stefan Oscarsson).

Svartsnäppa *Tringa erythropus* anm.värt

Större antal: 30 ex Ödsmåls kile, K-v 11 jun (Stefan Malm).

Rödbena *Tringa totanus* H incl., 12-2

Äkta vinterfynd görs långt ifrån årligen, i år föreligger dock två. Fyra fynd från senare delen av oktober och ett i början av november har också rapporterats.

Vinterfynd: 1 ex Måseskär, O-t 12 dec (Stefan Oscarsson). 1 ex Resö, T-m 17 dec (Sune Westman). Övriga sena fynd: 1 ex Långegärde, Syd-Koster, S-ad (Ingemar Åhlund) och 4 ex Haby bukt, S-s (Jan Artursson) 20 okt. 1 ex Breviks kile, T-n 27 okt (Stefan Oscarsson). 2 ex Härmanö, O-t 1 nov (Thomas Liebig).

Större strandpiparen verkar måttligt imponerad av dammsnäppan i Torslandaviken 14 maj 2002. Foto: Magnus Unger

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis* Rr

Två fynd detta år: 1 ex Torslandaviken, Hisingen 11-17 maj (Mikael Molin, John Thulin m fl) och 1 ex Ödsmåls kile, Kungälv 12 juni (Peter Hvass, Uno Unger). Därmed har 6 observationer gjorts av denna art, vars förstafynd i Bohuslän kom så sent som år 1995 (1 ex 29 juni Restenäs ö, Uddevalla). Dammsnäppan häckade för första gången i Sverige år 2000 (Roxen, Östergötland) och är numera årlig både i Skåne och på Gotland. Över hälften av landets ungefär 350 fynd har gjorts i maj.

Gluttsnäppa *Tringa nebularia* anm.värt

Mängduppgift: 42 ex Galtö lera, T-m 6 jul (Matti Åhlund).

Grönbena *Tringa glareola* 6, H

Från juni finns mellan ett halvdussin och ett dussin fynd, främst från Tofta kile, men inga under ”misstänkta” omständigheter. En större ansamling har rapporterats:

Minst 75 ex Nöddökilen, S-ad 3 aug (Matti Åhlund).

Roskarl *Arenaria interpres*

Intressantaste observationerna är kanske tre januarifynd av ensamma roskarlar, en marsflock om 20 ex, samt en ensam fågel i oktober. Frågan är om marsflocken övervintrat i Bohuslän, eller om dessa fåglar helt enkelt lämnat de normala övervintringsområdena (i första hand Västeuropas kuster) ovanligt tidigt. Fynddata återfinns nedan.

Skandinavien berörs av sträckande roskarlar från flera delvis vitt skilda populationer, varav de nordligaste ännu är på genomsträck när svenska artfränder inlett sin häckning. Att roskarlar ses i bohuslänska skärgården sent i maj och i början av juni betyder alltså inte nödvändigtvis att det är häckning på gång. Utöver redan nämnda fynd sågs 38 ex mellan 7 maj-6 juni (varav en flock på 10 ex) och 58 ex mellan 11 juli-28 september (varav en flock på 10 och en på 16 ex).

Anmärkningsvärda fynd: 1 ex Långeskär, T-m 4 jan (Hans Carlsten). 1 ex Valnäs, Nord-Koster, S-ad 7 jan (Ingemar Åhlund). 1 ex Ursholmen, S-ad 21 jan (Folke Bengtsson, Ingemar Åhlund). 20 ex Ramskär, T-m 24 mar (Ingemar och Matti Åhlund). 1 ex Kockholmen, Rossö, S-ad 27 okt (Anders Fransson).

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

1 ex rastade kort vid Bonden, Lysekil 2 juni (Ingemar och Matti Åhlund) och 1 juv fanns i Torslandaviken, Hisingen 4-6 augusti (Markus Lagerqvist, Roger Börjesson). Vid sistnämnda lokal fanns på västgötasidan 4 juv mellan 27 juli-1 augusti; individen ovan dröjde sig alltså kvar och sågs då även på bohussidan av viken. Därmed har 78 ex setts i landskapet.

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicaria* Rr

Hela 10 ex sågs detta år, varav 4 på en och samma dag. Dessa fyra fåglar passerade Sote huvud en och en den 26 oktober. Fantastiska nio höstfynd, trots envisa ostliga vindar. Ett av fynden gjordes i mars, blott det andra någonsin under perioden december-mars (det tidigare gäller 1 ex Björholmen, Tjörn 22 januari 1983). Annars är samtliga fynd i landskapet från september-november. Sammanlagt finns nu 37 ex noterade i Bohuslän, varav det första påträffades den 15 oktober 1954 vid Långebrott, Sotenäs.

1 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 9 mar (Magnus och Uno Unger). 1 ex Härmanö, O-t 12 okt (Lasse Svensson). 1 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 24 okt (Kristoffer Nilsson). 1 ex Kråkudden, Ö-ö (Magnus och Uno Unger) och 4 ad mot S Sote huvud, S-s (Stig Giaever, Lasse Svensson, Jan Artursson) 26 okt. 1 ex mot S Valnäs, Nord-Koster (Ingemar Åhlund) och 1 ex Kråkudden, Ö-ö (Roger Börjesson) 1 nov.

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus* Rr

Elva exemplar sedda detta år, varav åtta från Kråkudden på Hönö.

1 ad ljus fas mot N Vallerö, O-t 13 maj (Stefan Oscarsson). 1 ad mot S Kockholmen, Rossö, S-ad 26 okt (Martin Kvarnbäck). 1 juv mot S Sote huvud, S-s 26 okt (Stig Giaever, Lasse

Svensson, Jan Artursson). Fynd från Kråkudden, Ö-ö: 1 ad mot S 30 apr (Björn Albinson, Magnus Unger). 1 4K mot S 16 jun (Magnus och Uno Unger m fl). 1 ex ljus fas mot S 27 jun (Roger Börjesson, Michael Tholin). 1 2K/3K mot S 28 sep (Mikael Molin, Anders Kronhamn m fl). 1 juv/2K mot S 20 okt (Magnus Unger, Stefan Svanberg m fl). 1 juv + 1 3K/4K mot S 26 okt (Magnus Unger). 1 ad mot S 27 okt (Björn Dellming).

Labb *Stercorarius parasiticus* H

Många rapporter under häckningstid, men endast två konstaterade häckningar: ett par vardera på Ramsökalven, Strömstad och Hallören, Kungälv.

Fjällabb *Stercorarius longicaudus* Rr

Endast två rapporter med tillsammans 5 sträckande ex, båda från Kråkudden, Öckerö.

1 ad mot S Kråkudden, Ö-ö 24 jun (Jon Håkansson). 3 juv+1 subad mot S Kråkudden, Ö-ö 31 aug (Magnus Unger).

Storlabb *Catharacta skua*

Bland annat finns ett par höga dagssummor noterade från de sista dagarna i augusti: hela 46 ex mot S vid Kråkudden den 31:e, 18 ex vid Sote huvud samma dag samt 10 ex Måseskär den 29:e. Ett fynd vardera i mars, april och maj bryter det vanliga mönstret med enbart höstfynd.

Orust: 1 ex 25 mar, 1 ex 22 jul, 10 ex 29 aug och 1 ex 1 okt vid Måseskär (samtliga Folke och Kristina Sjöberg). Strömstad: 4 ex Rödsjär, Koster 3 apr (Jan Karlsson). 1 ex mot S Nord-Koster 19 jul (Tor Strøm). 2 ex Nord-Koster 29 sep (Ingemar Åhlund). Sotenäs: 18 ex mot S Sote huvud 31 aug (Stig Giaever). 2 ex Soten 31 aug (Jan Artursson). 1 ex mot S Sote huvud 26 okt (Lasse Svensson). Tanum: 1 ex Väderöarna 18 aug (Stig Giaever). 1 ex Väderöfjorden 22 aug (Jesper Hansson). Tjörn: 1 ex mot S Flatholmen 5 jul (Henning Svendsen). 1 ex mot S Klädesholmen 26 okt (Thomas Liebig). Vid Kråkudden, Öckerö sågs totalt c:a 73 ex mellan 2 maj-27 okt (varav alltså 46 ex 31 aug och 1 ex 2 maj; dessutom 11 ex under jun).

Dvärgmå *Larus minutus*

201 ex omnämnes, varav 25 norr om Öckerö och Hisingen, och det är lite färre än under de senaste åren. Högsta dagsantal rapporteras från Kråkudden, Öckerö den 12 maj med 34 ex. Noterbart är att betydligt fler dvärgmåsar visade sig under vårsträcket än under höststräcket. Fyra vinterobservationer finns från Öckerö under tiden 29 januari–10 februari.

Tärnmå *Larus sabini* Rr

Det 95:e fyndet för landskapet rapporteras från Nord-Koster, Strömstad, där en juvenil fågel sågs i oktober. Arten påträffades senast i september år 2000, även då ett juvenilt exemplar. Tärnmåsen häckar lokalt längs Norra Ishavets kuster, närmast på Spetsbergen, och har påträffats 296 gånger i landet (nära hälften av dessa är från massförekomsten under hösten 1997) t o m 2001.

1 juv Basteviken, Nord-Koster, S-ad 24 okt (Dag Cato).

Skrattmå *Larus ridibundus* H

Häckningsuppgifter finns bl a från Risholmarna och Gräsholmarna, båda Kungälv, med 70 respektive 40 par.

Häckningar: C:a 40 par Gräsholmarna, K-v 2 jun (Gunnar Wikman). C:a 70 par Risholmarna, K-v 2 jun (Gunnar Wikman). 3 par Hållö, S-s 12 maj (Jan Artursson). 2 par Haby bukt, S-s 17 jun (Jan Artursson). 1 par Hökälla, H-n 11 maj (Uno Unger). Mängduppgift: 600 ex Galtö lera, T-m 12 maj (Sune Westman).

Fiskmå *Larus canus* anm.värt

Minst 500 häckande par Ramsön, S-nd (Håkan och Fredrik Aronsson).

Vittrut *Larus hyperboreus*

Endast en uppgift föreligger detta år, tråkigt nog en normal årssiffra numera. De 6 ex som sågs år 2001 utgör enda undantaget från denna låga förekomst, som inleddes i mitten av 90-talet. Minskat eller omlagt fiske är möjligen orsaken.

1 3K Bratteby, Askum, S-s 12 maj (Jan Artursson).

Skräntärna *Sterna caspia*

Ett exemplar observerades vid Ödsmåls kile, Kungälv. Status 49 ex.

1 ex Ödsmåls kile, K-v 29 jul (Peter Hvass).

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis*

Hela 234 ex noterades, vilket är betydligt fler än under fjolåret. Högsta antal var 25 sträckande ex vid Kråkudden, Öckerö den 7 september. Ingen häckningsuppgift.

Fisktärna *Sterna hirundo* anm.värt

Ett sent fynd föreligger: 1 ex Hakefjorden, S-nd 6 okt (Håkan Aronsson).

Silvertärna *Sterna paradisaea* 6-7

Högsta antal under sommaren 7 ex från Stora Måskär, Resö, Tanum.

Strömstad: 2 ex Saltöleran, Tjärnö 28 jun (Matti Åhlund). 2 ex Stora Sockna, Koster 30 jun (Ingemar Åhlund). 1 ex Lindholmen, Tjärnö 30 jun (Ingemar Åhlund). 1 ex Nord-Koster 11 jul (Tor Strøm). 2 ex Nord-Koster 12 jul (Tor Strøm). 2 ad Syd-Koster 22 jul (Ingemar Åhlund). 1 ad Syd-Koster 27 jul (Ingemar Åhlund). Sotenäs: 2 ex Haby bukt 18 jul (Jan Artursson). Tanum: 7 ex Stora Måskär, Resö, 2 ex Lilla Skarphuvudet, Raftö, 2 ex Vattenholmen, Resö, 3 ad Stora Svängen, samtliga 9 jul (Matti Åhlund). Öckerö: 7 ex Kråkudden 16 jun (Magnus Unger).

Småtärna *Sterna albifrons*

Endast en rapport. Observationen är den 39:e i landskapet.

1 ex Haby bukt, S-s 18 jul (Jan Artursson).

Svarttärna *Chlidonias niger*

Åtta sträckande ex rapporteras, samtliga från Kråkudden under perioden 12 maj–11 juli. Status: 67 ex.

Sydsträckande fåglar vid Kråkudden, Ö-ö: 2 ex 12 maj (Magnus Unger). 2 ex 23 maj (Magnus Unger). 1 ex 24 maj (Mikael Molin). 1 ex 26 jun (Carl Tholin). 1 ex 5 jul (Björn Albinson). 1 ex 11 jul (Christer Fält).

Sillgrissla/Tordmule *Uria aalge/Alca torda* anm.värt

Större antal, samtliga mot S vid Kråkudden, Ö-ö: 723 ex 23 jan (Kristoffer Nilsson). 1230 ex 29 jan (Martin Oomen). 2230 ex 24 okt (Pär Lydmark). 1500 ex 26 okt (Magnus Unger).

Spetsbergsgrijsla *Uria lomvia* Rr

Två rapporter föreligger av denna lite svårbestämda grijsla. Bägge fåglarna var i sommardräkt, och de sågs vid Nord-Koster respektive Härmanö. Obsarna blir nummer 9 och 10 för landskapet. Bohusläns första fynd av arten var faktiskt också landets första: 1 ex Kosterfjorden, Strömstad, 10 december 1874.

1 ex mot N Härmanö, O-t 7 apr (Patric Gullström, Stefan Malm, Lasse Svensson). 1 ex Nord-Koster, S-ad 7 feb (Folke Bengtsson, Ingemar Åhlund).

Tobisgrijsla *Cepphus grylle* H

Konstaterad häckning finns rapporterad endast från Mitholmarna, Kungälv. Höga antal noterades vid Väderöarna och Bonden, två av artens kärnområden i landskapet.

5 -6 häckande par Mitholmarna, K-v (Håkan och Fredrik Aronsson). Högre antal: Minst 75 ex Bonden, L-l 2 jun och minst 72 ex Väderöarna, T-m 6 apr (Ingemar och Matti Åhlund).

Alkekung *Alle alle*

280 ex kan jämföras med fjolårets antal som blev omkring 1500. Högsta dagssumman rapporteras från Härmanö den 26 oktober med 26 sträckande ex. 17 av årets alkekungar noterades som efterdyningar till det stora antalet under föregående höst, och visade sig i januari och början av februari. Två vårobservationer är lite udda: 1 ex rapporteras vardera från Fykan, Sotenäs, den 10 mars och från Härmanö den 23 mars.

Lunnefågel *Fratercula arctica*

Fyra observationer gjordes i januari, en i mars och fem under maj-juli. Hösten dominerar givetvis i rapportmaterialet: 10 observationer i september, 17 i oktober, 6 i november; dessutom 3 i december. Totalsumman för året blev 107 ex, vilket är omkring 50 färre än under 2001. Högsta dagsantal inräknades den 29 september, då 18 ex sträckte mot S vid Kråkudden, Öckerö. Denna lokal stod för nära två tredjedelar av årets lunneobservationer.

Skogsduva *Columba oenas* 5-7

Två häckningar rapporteras från Rossö, Strömstad, och en från Lycke, Kungälv. I övrigt flera rapporter om skogsduvor under häckningstid, flest från Kungälv kommun, men det ser onekligen ganska tunt ut på många håll i landskapet. Vinterobservationer finns från tre lokaler i Kungälv (1 ex i januari, 2 ex i februari samt 1 ex i december) och två på Hisingen (1+1 ex i januari).

Ringduva *Columba palumbus* anm.värt

Några stora sträckdagar finns noterade. Högsta antalet hela 11 000 ex mot SV i Sotenäs en dag i början av oktober.

Höga antal: 11000 ex mot SV Legene, Tossene, S-s 7 okt (Thomas Eliasson). 3000 ex mot S Tanumstrand, T-m 1 okt (Jan Uddén). 4400 ex mot S Bredfjället, U-a 7 okt (Jan Uddén). 2900 ex (varav 2600 i en flock) mot S Rörö, Ö-ö 6 okt (Magnus Unger).

Turkduva *Streptopelia decaocto* H

Endast rapporterad från Orust, Uddevalla, Hisingen och Öckerö under häckningstid. 1998 var turkduvan riksinventeringsart och då konstaterades 65 revir i landskapet norr om Nordre Älv. Numerären torde därför vara långt större än vad siffrorna i rapportmaterialet visar. Mer intresse för tätortsnära fåglar resulterar säkert i fler rapporter under häckningstid.

Turturduva *Streptopelia turtur*

Ett sommarfynd från Sotenäs. Senast arten påträffades i Bohuslän var år 2000, då två exemplar sågs. Dessförinnan hade turturduvan inte setts sedan 1996, och trenden är också vikande för arten på kontinenten. Årets fynd var det 32:a i landskapet.

1 ad Kungshamn, S-s 2-3 jul (Lars Ahlberg).

Hökuggla *Surnia ulula*

I likhet med fjolåret endast en rapport, nu från Munkedal i januari.

1 ex 2 km N om Håby, M-l 15 jan (Michael Egerzon).

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

11-12 ex är rapporterade från olika tillfällen under året. Noterbart är att inget fynd rapporterats från Svartedalsområdet, som annars är en säker lokal för sparvuggla i Bohuslän.

Lysekil: 1 spelande Klättene, Lyse 13 jun (Mats Tunsvik). 1 hane Lyse 13 jun (Bo-Göran Larsson). Munkedal: 1 ex Bönneröd, Hede 6 jan (Lennart Hermansson). Orust: 2 ex Kultehamn, Långelanda 17 mar (Stefan Oscarsson). 1 ex Kultehamn, Långelanda 13 dec (Stefan Oscarsson). 1 ex Varfjäll, Torp 17 dec (Stefan Oscarsson). Stenungsund: 1 ex Svenshøgen 30 okt (Lasse Svensson). Tanum: 1 ex Hede 8-9 nov (Göran Strömberg).

Uddevalla: 1 spelande Bredfjället 16 mar (Lasse Svensson). 1 ex Bredfjället 23 mar (Björn Albinson). 1 ex Stora Skarsjön 29 sep (Lasse Svensson).

Berguv *Bubo bubo*

Häckningsuppgifterna är som vanligt sammanställda av Peter Strandvik, och av materialet framgår att antalet ungar i de kontrollerade häckningarna blev lika många som under fjolåret.

Kommun	Kända revir	Kontrollerade revir	Häckningar	Ungar
S-ad	10	10	4	7
T-m	14	13	3	3
M-l	3	1	1	2
S-s	5	2	0	
L-l	4	2	0	
U-a	0			
O-t	7	1	1	2
S-nd	3	2	0	
T-n	7	5	1	2
K-v	6	5	4	4
Totalt	57	41	13	20

Hornuggla *Asio otus* 4-7

Ett gott år för arten. I rapportmaterialet kan minst 14 häckningar noteras, fördelade som följer: Hisingen 4, Uddevalla 3, Stenungsund 2, Tanum 2, samt 1 vardera i Kungälv, Tjörn och Strömstad.

Jorduggla *Asio flammeus*

Normalt antal rapporter. Ingen häckning konstaterad detta år.

Kungälv: 2 ex Härholmen, Torsby 25 dec (Kristian Thisted). Orust: 1 ex Kåringön 10 apr (gm Stefan Oscarsson). Strömstad: 1 ex Nord-Koster 16 okt (Ingemar Åhlund). Sotenäs: 1 ex Hållö 28 sep (Jan Artursson). 1 ex Kungshamn 6 okt (Stig-Arne Cardevik). Hisingen: 1 ex Torslandaviken 29 mar-11 apr och 15 maj (Kristoffer Nilsson, Magnus Unger m fl). 1 ex Lagmansholmen 16 apr (Peter Sieurin). 1 ex Stora Hästholmen, Björlanda 21 apr (David Lundgren). 1 ex Ragnhildsholmen 13-16 maj (Jörgen Sagvik m fl). Öckerö: 1 ex Kråkudden 4 apr (Kristoffer Nilsson). 1 ex Ersdalen, Hönö 7-9 maj (Hans Börjesson, Pär Lydmark). 1 ex Rörö 6 okt (Magnus Unger). 1 ex mot S Kråkudden 20 okt (Magnus Unger). 1 ex Långholmen 11-21 nov (Tommy Järås).

Pärluggla *Aegolius funereus*

Sammanlagt 9 ex är noterade som spelande under våren, vilket är en förhållandevis hög siffra.

1 ex Svartedalen, K-v 23 mar (Björn Albinson). 2 ex Blötevatten, Krokstad, M-l 4-5 maj (Thorsten Gansing). 1 ex Legene, Tossene, S-s 15 maj (My Bäckström). 1 ex Legene myr, Tossene, S-s 18 maj (Thomas Eliasson). 1 ex Mellan-Kornsjön, Naverstad, T-m 23 apr (Lasse Svensson). 1 ex Lur, T-m 26 apr (Gunnel Turpeinen). 1 ex Ranebo, T-m 15 jun (Göran Strömberg). 1 ex Råhagen, U-a 25 mar (Tommy Ek).

Nattskärre *Caprimulgus europaeus*

Nattskärrespel rapporteras från andra tredjedelen av maj till de första dagarna i juli månad. Arten är även observerad senare men då inte under spel. Tredje året i rad med högt antal rapporterade spelande fåglar; totalt inräknades detta år 48, att jämföra med 74 (år 2001) och 53 (år 2000). Under perioden 1990-1999 rapporterades aldrig mer än högst 26 spelande skärror under ett år, oftast betydligt färre. Tanum toppar årets kommunliga med 13, följd av Hisingen med 11. Som vanligt säger nog alla dessa siffror mer om skådaraktivitet än om nattskärreförekomst!

Tornseglare *Apus apus* anm.värt

Mängduppgift: 1600-2000 ex Resö, T-m 18 jul (Sune Westman).

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Häckningsindicier finns från Sollumsån, Lilla Edet, där ett par sågs bogrävande i början av april och sedan observerades in i juli. I övrigt tillfälliga observationer eller också mer stationära fåglar vintertid.

Kungälv: 1 ex Sundhammar, Torsby 20 sep (andrahandsuppgift).

Lilla Edet: 1 par bobyggande Sollumsån, Hjärtum 5 apr (Michael Egerzon). 1 ex Sollumsån, Hjärtum 14 apr (Lasse Svensson). 1 ex Hjärtum 22 apr (Thomas Liebig). 1 ex Sollumsån maj-juli (Kåre Ström). 1 ex Väla bäck maj-juli (Kåre Ström).

Lysekil: 1 ex Sälvik, Skaftö 19 jan (Anders Ingmår).

Orust: 1 ex Boxviks kile 23-24 feb (Thorild Jonsson, Stefan Oscarsson). 1 ex Rödsvatten 23 mar (Torbjörn Janson). 1 ex Ellös 28 aug (Stefan Oscarsson). 1 ex Rödsvatten 1-2 okt (Stefan Oscarsson). 1 ex Saltö, flygande mot Hälleviksstrand 18 okt (Folke och Kristina Sjöberg).

Stenungsund: 1 ex Jordhammarsviken 6 okt (Lasse Svensson). 1 ex Norsk Hydros hamn 10 nov (Thomas Liebig). 1-2 ex Jordhammarsviken 21-31 dec (Thomas Liebig, Stefan Oscarsson m fl).

Tanum: 1 ex Hede 1 sep (Göran Strömberg). 1 ex Hamburgsund 6 okt (Jan-Åke Hansson). 1 ex Tegneby kvarn 25 okt-25 nov (Göran Lobler). 2 ex Fjällbacka 3 nov (Henrik Waldenström). 1 ex Galtösundet 24 dec och 1 ex Galtö slip 24 dec (Gunnar Grahn).

Tjörn: 1 ex Manhöjden, Valla 2 okt (Lars Arell).

Uddevalle: 1 ex Porsen, Bäveån 15 apr (Tommy Ek). 1 ex Dännäsviken, Skredsvik 8 sep (Karin Frankenberg). 1 ex Bodele 22 sep (Lars Viktorsson). 1 ex Bratteforsån 3 okt (Lasse Svensson). 1 ex Gullmarsberg 6 okt (Nisse Henriksson). 1 ex Torseröd, Gullmarn 3 nov (Daniel Henriksson). 1 ex Torseröd, Gullmarn 14 dec (Nisse Henriksson).

Hisingen: 1 hona Sävåns mynning, Göta älv, H-n 31 dec (Patrik Jonasson). Vid Torslandaviken sågs 1 ex under jan-mar och 1-2 ex sep-dec.

Härfågel *Upupa epops*

Ett exemplar visade sig på Tjärnö, Strömstad i början av maj. Dessutom finns en komplettering med ett äldre fynd. Artens status sedan 1961 blir med dessa uppgifter 47 noterade ex.

1 ex Lid, Tjärnö, S-ad 7 maj (Matti Åhlund). Äldre fynd: 1 ex Långegärde, Syd-Koster, S-ad ett år under första halvan av 1970-talet (Håkan Eriksson).

Göktyta *Jynx torquilla*

Två häckningar finns dokumenterade. Detta år noterades den första göktytan den 26 april.

Häckningar: 1 par Ödsmåls kile, K-v 27 jun (Peter Strandvik). 1 par med 3 juv Strandbynäs, Forshälla, U-a 6 jul (Jan Uddén).

Gråspett *Picus canus* Rr

En rapport från Nord-Koster, Strömstad den 17 mars blir den 19:e gråspetten i landskapet sedan 1961.

1 hane Nord-Koster, S-ad 17 mar (Folke Bengtsson).

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*

En ökning från fjolårets 111 till i år hela 187 rapporter med sammanlagt 209 individer visar att arten tycks ha en positiv trend i landskapet. Häckningar är däremot sparsamt noterade: endast tre har konstaterats i år, och de är från Uddevalla, Orust och Kungälv.

Häckningar: 1 hona med pull Ytterby, K-v 13 jun (Göran Persson). 1 par med ungar Hjälmsvik, Stala, O-t 24 jun (Bertil Berntsson). 2 ex matande ungar Porsen, U-a 20 maj (Tommy Ek).

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus*

Två fynd detta år. Under 2000 och 2001 har inga observationer rapporterats. Däremot sågs hela 12 ex under 1999, varav 8 på Bredfjället, Uddevalla. Lasse Svensson har metodiskt letat efter arten på denna lokal varje år sedan dess, men utan framgång.

1 hane vid fågelbord Torpet, Lysekil L-l omkring 27 dec (gm Anders Fransson). 1 hane Kisteröd vatten, Tossene, S-s 15 mar (Hans-Olof Johansson).

Korttålräka *Calandrella brachydactyla* Rr

Landskapets tredje korttålräka observerades i maj på Hisingen. De två tidigare fynden är båda från Uddevalla kommun, även de gjorda i början av maj månad, årtalen var 1993 respektive 1995. Arten häckar närmast i södra och sydöstra Europa, och är anträffad 148 gånger i Sverige t o m 2001.

1 ex Torslandaviken, H-n 5 maj (Magnus, Uno och Anette Unger).

Trädlärka *Lullula arborea* H

En häckningsuppgift finns. Därutöver har minst 26 trädlärkor rapporterats under häckningstid, flest från Uddevalla och Lilla Edet. Dessutom en rapport om en större vårflock vid Kråkudden.

1 par häckade Resö, T-m (Sune Westman). Mängduppgift: 21 ex insträckande i en flock Kråkudden, Ö-ö 20 mar (Kristoffer Nilsson).

Berglärka *Eremophila alpestris*

Återigen vinterobservationer av arten. Övriga jämnt fördelade mellan vår- och höstflyttning. Sammantaget c:a 46 ex.

Strömstad: 2 ex Valnäs, Nord-Koster 29 sep (Ingemar Åhlund). Sotenäs: 2-4 ex Haby bukt 2-3 jan (Lars Eric Rahm, Tommy Ek, Anders Larsson). 3 ex Hållö 15 mar (Mikael Nelin). 4 ex Sote huvud 17 mar (Fredrik Hellström). 4 ex Haby bukt 17 och 19 mar (Peter Backman, Kenneth Johansson). 6 ex mot S Haby bukt 24 okt (Jan Artursson). 5 ex Haby bukt 9 nov (Jan Artursson, Anders Fransson). Tjörn: 4 ex mot S Härön 19 nov (Stig Giaever). Uddevalla: 1 ex mot SO Västerby, Forshälla 12 sep (Peter Backman). Hisingen: 1-2 ex Torslandaviken 13 apr (Björn Albinson). Öckerö: 4 ex mot S Kråkudden 3 jan (Ola Wennberg). 1 ex mot N Rörö 14 apr (Magnus Unger). 1 ex mot N Rörö 20 apr (Magnus Unger). 3 ex mot S Kråkudden 19 okt (Christer Fält). 2 ex mot N Rörö 3 nov (Magnus Unger).

Backsvala *Riparia riparia* H, fe

Tre kommuner rapporterar sammanlagt 230 bohål av backsvala. Därav omkring 100 par i Kungälv kommun.

40 par Dösebacka, K-v 26 maj (Gunnar Wikman). 50 par Lysegården, Romelanda, K-v 9 jun (Agne Gillholm). 70 bohål Terås grustag, Hjärtum, L-E 9 jun (Lasse Svensson). 73 bohål Östad, T-m 6 jul (Lars Kellgren).

Större piplärka *Anthus richardi* Rr

Även detta år upptäcktes en större piplärka i Bohuslän, denna gång på Nord-Koster i Strömstads kommun. Landskapets första fynd gjordes vid Källdal, Uddevalla, den 17 september 1983. Status: 12 ex.

1 ex Nord-Koster, S-ad 14 sep (Ingemar Åhlund).

Fältpiplärka *Anthus campestris* Rr

Blott andra fyndet av arten i landskapet. Fågeln uppträdde på både västgöta- och bohussidan av Torslandaviken och sågs i tre omgångar, men det rörde sig säkerligen om en och samma individ. Det tidigare fyndet i Bohuslän gäller 1 ex på Stora Svanholmen, Orust 3 maj 1991.

1 ad Torslandaviken, H-n 6 jun, 9-19 jun samt 29 jun-14 jul (Per-Erik Hagström, Stefan Svanberg, Uno Unger m fl).

Ängspiplärka *Anthus pratensis* anm.värt, fe

En halvering av antalet vinterfynd jämfört med 2001:

Fältpiplärka, Torslandaviken 9 juni 2002. Foto: Magnus Unger

Vinterfynd av ängspiplärka, Nord-Koster, S-ad: 2 ex 7 feb och 3 ex 1 dec (båda Ingemar Åhlund). 1 ex 22 dec och 1-2 ex 24-25 dec (båda Svante Söderholm). Övriga fynd: 1 ex Kile, Syd-Koster, S-ad 2 dec (Ingemar Åhlund). 1 ex Haby bukt, S-s 20 jan (Stig Giaever). 1 ex Klädesholmen, T-n 6 jan (Stig Giaever). 1 ex Kråkudden, Ö-ö 21 jan (John Thulin).

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

En ökning av rapporter om arten. Två vårobsar gjordes. Totala antalet detta år var 15 ex.

Kungälv: 1 ex mot N Koön, Marstrand 19 maj (Peter Strandvik). 1 ex Ödsmåls kile 4 sep (Peter Strandvik). 1 ex mot S Marstrandsön 15 sep (Peter Strandvik). 2 ex Ödsmåls kile 19 sep (Peter Strandvik). Strömstad: 2 ex mot S Nord-Koster 4 sep (Ingemar Åhlund). 1 ex Valnäs tjärne, Nord-Koster 5 sep (Torgny Nordin, Ingemar Åhlund). 1 ex mot S Nord-Koster 12 sep (Ingemar Åhlund). Stenungsund: 1 ex mot S Industriängarna 15 sep (Thomas Liebig). Sotenäs: 1 ex Grosshamn 22 sep (Jan Artursson). Uddevalla: 1 ex mot N Bräcke-Kuröd 15 maj (Jan Uddén). 1 ex Mollön 5 och 9 sep (Peter Backman). Hisingen: 1 ex mot SV Torslandaviken 11 sep (Göran Gustafson). 1 ex Öxnäs, Säve 18 sep (Uno Unger).

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta* Rr

En höst- och vintergäst från Centraleuropas bergstrakter som numera är årlig i landskapet, om än bara i något enstaka exemplar. I år rapporteras 1 ex, ett novemberfynd från Öckerö kommun. Därutöver kan nämnas att fågeln från december 2001 vid Haby bukt, Sotenäs, stannade in på nyåret 2002.

Status: 6 ex.

1 ex Haby bukt, S-s 1 jan-24 mar (Arne Johansson m fl). 1 ex Rörö, Ö-ö 2 nov (Magnus Unger).

Gulärta *Motacilla flava* 6-7, fe

Tre sommarobsar, tre stora flockar på flytt i augusti och ett oktoberfynd rapporteras.

1 ex Tofta kile, K-v 13 jun (Gunnar Wikman). 1 ex Huveröd, Ucklum, S-nd 13 jul (Lasse Svensson). 1 ex Ödsmål, S-nd 21 jul (Lasse Svensson). 100 ex Rossö, S-ad 22 aug (Tor

Strøm). 110 ex mot S Industriängarna, S-nd 18 aug (Thomas Liebig). 300 ex mot S Strandbynäs, Forshälla, U-a 24 aug (Jan Uddén). 1 ex mot S Rörö, Ö-ö 12 okt (Magnus Unger).

Forsärsla *Motacilla cinerea* H

Cirka 35 häckningar rapporteras, varav hälften är från Uddevalla kommun. Antalet häckningar av forsärsla i landskapet är i stigande under 2000-talet. Dessutom två decemberfynd, förmodligen gällande samma individ:

1 ex Strävlidens reningsverk, S-nd 30 dec (Uno Unger). 1 ex Jordhammarsviken, S-nd 31 dec (Thomas Liebig).

Citronärsla *Motacilla citreola* Rr

Ännu en sällsynt gäst. Upptäckten skedde i Uddevalla kommun. Häckar närmast i västra Ryssland, övervintrar främst i södra Asien. Citronärslan är funnen 209 gånger i landet t o m 2001. Fjärde fyndet i landskapet.

1 1K Buddeberg, Forshälla, U-a 16 sep (Peter Backman).

Sädesärsla *Motacilla alba* anm.värt

Ett vinter- och tre novemberfynd detta år.

Vinterfynd: 1 ex Kilesand, Syd-Koster, S-ad 3 dec (Ingemar Åhlund). Andra sena fynd: 2 ex Kareby, K-v 2 nov (Per Carlsson). 1 ex Tronebacken, L-l 14 nov (Berndt-Johan Lindberg). 1 ex Gamla Regementsområdet, U-a 19 och 21 nov (Lars Viktorsson).

Engelsk sädesärsla *Motacilla alba yarrellii* Rr

I maj och oktober upptäcktes denna västliga variant av sädesärsla på öar i tre kommuner, Orust, Strömstad och Öckerö. Observeras för tredje året i rad.

1 honfärgad Vallerö, O-t 4 maj (Ingemar Åhlund, Jerry Ericsson). 1 honfärgad Ekenäs, Syd-Koster, S-ad 20 maj och 4 jun (Ingemar Åhlund). 1 honfärgad Rörö, Ö-ö 21 okt (John Thulin).

Strömstare *Cinclus cinclus* H

Häckning rapporteras från endast tre kommuner, Munkedal, Tanum och Uddevalla. Ganska logiskt, eftersom de mest lämpliga vattendragen flyter här! Arten häckar dock i någon utsträckning i flertalet av landskapets kommuner.

Häckningar: 1 par Torp, Örekilsälven, M-l (Peter Strandvik). 1 par Munkedals bruk, M-l (Bernt Andersson, Stig Pettersson). 1 par Sundshult, T-m (Sune Westman). 1 par Öremjält, T-m (Sune Westman, Stig Pettersson). 1 par vardera på två lokaler Vitingeleden, Kynne älv, T-m (Stig Pettersson). Uddevalla kommun: 1 par Lane-Ryr, Bäveån; 1 par Groröd, Bäveån; 1 par Åsevadet, Risån; 1 par Bratteforsån; 1 par Arödsån; 1 par Bodeleån; 1 par Taske å; 1 par Majoreberg, Käråån (samtliga Ingemar Åhlund).

Järnsparv *Prunella modularis* 12-2, fe

En kraftig minskning vad beträffar vinterfynd, om man jämför med 2001 (42 ex). 7 ex en normalsiffra trots allt.

Vinterfynd: 1 ex Kåringön, O-t 29 jan-27 feb (Folke och Kristina Sjöberg). 1 ex Långevik, Syd-Koster, S-ad 2 dec (Ingemar Åhlund). 1 ex Ulvemyr, Kungshamn, S-s 29 dec (Jan Artursson). 1 ex Gullbringa, T-m 5 jan (Göran Strömberg). 1 ex Skeddalen, Torslanda, H-n 25-26 dec (Martin Magnusson). 1 ex Ersdalen, Hönö, Ö-ö 9 dec (John Thulin).

Näktergal *Luscinia luscinia*

Minst 120 sjungande näktergalar inräknades i landskapet denna säsong. Flest rapporter från Hisingen. Se tabell nedan för kommunvis fördelning.

K-v	L-E	L-l	M-l	O-t	S-ad	S-nd	S-s	T-m	T-n	U-a	H-n	Ö-ö	Totalt
13	7	2	1	20	12	2	15	8	6	1	25	8	120

Sydnäktergal *Luscinia megarhynchos* Rr

En skönsjungande raritet gästar Ljungskile. Sydnäktergalen stannar här för en veckas konsert i mitten av maj. Ny art för landskapet! Arten häckar som närmast i norra Tyskland. Fram t o m år 2001 hade 44 ex anträffats i Sverige.

1 sjungande Skafteröd, Ljung, U-a 19-26 maj (Lasse Svensson, Thomas Liebig m fl).

Blåhake *Luscinia svecica*

Av blåhake rapporteras 26 ex jämnt fördelade i landskapet. Därav två höstfynd från Uddevalla. En ganska hög notering, dock under antalet för 2001 (38 ex).

Orust: 4 ex Vallerö 7 maj (Stefan Oscarsson). 1 hona Vallerö 14 maj (Stefan Oscarsson). 1 ex Vallerö 14 maj (Folke och Kristina Sjöberg). 1 hona Kattevik, Morlanda 22 maj (Stefan Oscarsson). Sotenäs: 1 ex Fykan, Ramsviklandet 2 maj (Kenneth Johansson). 1 ex Hällingedalen, Ramsviklandet 21 maj (Kenneth Johansson). Tanum: 1 ex Lindö 9 maj (Sune Westman). 5 ex Lindö-Kalvö 11 maj (BohOFs exkursion). Uddevalla: 1 ex sj Funneshultssjön 25 maj (Lasse Svensson). 1 hona Fröland 2 sep (Curt Josefsson). 2 hanar Mollön 3 sep (Peter Backman). Hisingen: 2 ex Ragnhildsholmen 12 maj (Niklas Aronsson). Fynd från Ersdalen, Hönö, Öckerö: 2 hanar 9 maj (Pär Lydmark). 1 hane 10 maj (Christer Fält). 1 ex sj 18 maj (Uno Unger). 1 ex sj 20 maj (Björn Dellming).

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Sex fynd är något mindre än normalt. Två sjungande hanar, varav en under knappt två månaders tid vid Bohus fästning.

1 ad hane sjungande Bohus fästning, K-v 20 apr-15 jun (Jan Petersson, Lars Davidsson m fl). 1 ad hona Spaktorpet, Askum, S-s 24 jun (Thorsten Gansing). 1 honfärgad Sote huvud, S-s 1 sep (Thorsten Gansing). 1 hona Kalvön, T-m 21 sep (Fredrik Spak). 1 ad hane sjungande Kasebukten, U-a 14-18 jun (Ingemar och Lars Åhlund). 1 hane Kråkudden, Ö-ö 3 apr (Kristoffer Nilsson).

Svarthakad buskskvätta *Saxicola torquata* Rr

Årets enda fynd gjordes i början av mars på Syd-Koster. Rapporteras för tredje året i rad, men det blev alltså ingen fortsättning på rekorduppträdandet från 2001, då hela 7 ex påträffades i landskapet. Arten häckar som närmast i västra Norge och sydvästra Jylland. Första och hittills enda säkra svenska häckningen ägde rum i Skåne år 2000. Status: 17 ex.

1 hona Nedre Kile, Syd-Koster, S-ad 8 mar (Ingemar Åhlund).

Ringtrast *Turdus torquatus*

Årsrapporten på 116 ex är numera en normalsiffra för Bohuslän. Strömstads kommun toppar med 39 ex, följd av Sotenäs på 34. Sedd under perioden 2 april-8 maj, dessutom två höstfynd, vilka redovisas nedan tillsammans med årets högsta notering.

Höstfynd: 1 hona Brevik, Syd-Koster, S-ad 23 sep (Ingemar Åhlund). 1 ex Hättebäck, Tjärnö, S-ad 17 okt (Matti Åhlund). Högsta antal under året: 9 ex Lid, Tjärnö, S-ad 23 apr (Matti Åhlund).

Taigatrast *Turdus ruficollis atrogularis* Rr

Denna nu välbekanta celebritet från december 2001 stannade i Grebbestad tre veckor in på nyåret 2002.

1 2K hane Grebbestad, T-m 1-23 jan (Håkan Elg m fl).

Rödvingetrast *Turdus iliacus* 5-7, fe

Under maj och juni rapporteras 28 sjungande fåglar, varav 12 i Lysekils kommun och 8 i Sotenäs! ”Mörkertalet” är med andra ord stort – flera kommuner med god förekomst har ingen eller mycket låg rapportering av arten. Flera observationer gjordes i december, bl a en flock om 50 ex i Strömstad, samt en vardera i januari och februari.

Vinterfynd, Orust: 1 ex Svanesund 1 dec (Bertil Berntsson). Strömstad: 1 ex Gullnäs, Tjärnö 18 feb (Matti Åhlund). 50 ex Strömstad 1 dec (Lars Åke Karlgren). 2 ex Hättebäck, Tjärnö 2 dec (Matti Åhlund). 6 ex Kyrkosund, Syd-Koster 3 dec (Ingemar Åhlund). 1 ex mot S Norra Öddö 5 dec (Tommy Järås). 7 ex Strömstad 21 dec (Lars Åke Karlgren). Sotenäs: 1 ex Kungshamn 22 dec (Jan Artursson). 4 ex Ulvemyr, Kungshamn 29 dec (Jan Artursson). 1 ex Ulvemyr, Kungshamn 31 dec (Jan Artursson). Uddevalla: 1 ex Bua, Skredsvik, U-a 24 jan (Berndt-Johan Lindberg).

Dubbeltrast *Turdus viscivorus* 12-2, fe

Vinterobsarnas antal är i nivå med år 2001.

Vinterfynd, Kungälv: 3 ex Glose, Torsby 14 jan; 1 ex Flateby, Harestad 21 jan; 1 ex Glose, Torsby 28 jan; 1 ex Trönnom, Torsby 28 jan (samtliga Peter Strandvik). 2 ex Karholmen 10 feb (Jan Petersson). 7 ex Tofta kile 10 feb (Peter Hvass). 1 ex Dalen, Torsby 1 dec (Agne Gillholm). Orust: 1 ex Råssön, Stala 8 dec (Bertil Berntsson). Strömstad: 2 ex Galteryggen, Tjärnö 24 feb (Matti Åhlund). 1 ex Basteviken, Nord-Koster 4 dec (Ingemar Åhlund). Stenungsund: 2 ex Ramsön 11 feb (Håkan och Fredrik Aronsson). Hisingen: 1 ex Askesby,

Säve 19 jan (Uno Unger). 1 ex Torslanda golfbana 31 jan (David Lundgren) och 28 dec (Uno Unger).

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

Totalt har c:a 30 sjungande ex rapporterats under 2002 norr om Nordre älv, varav hälften är från Kungälv kommun. Från Hisingen anges 174 observationer från 20 lokaler. En översikt ger vid handen att årets siffra stannar vid 56 ex (inklusive Hisingen när dubbelrapporter borträknats), vilket är strax under siffran från toppåret 2000.

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*

Undantaget Hisingen rapporteras 22 sjungande fåglar. För första gången på tio år har observationer gjorts i norra Bohuslän: 3 ex sjöng i Strömstads kommun. Från Hisingen med Göta Älv-dalen rapporteras 66 ex från 13 lokaler.

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

Utanför Hisingen finns rapporter om 270 sjungande fåglar. Därutöver ringmärktes 77 ex i Stenungsunds kommun. Kungälv kommun toppar med 58 observationer. Hisingen: 123 sjungande fåglar från 28 lokaler.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

Tolv år har gått sedan förra observationen i Uddevalla. Senaste i landskapet är från 1998, då fynd gjordes i Orust, Strömstad och Kungälv. Status: 19 ex.

1 sjungande ex Kolbengtserödsjön, Ljung, U-a 18 jun-9 jul (Stig Giaever m fl).

Rödstrupig sångare *Sylvia cantillans* Rr

Ett ”premiäruppträdande” av rödstrupig sångare i Bohuslän. Scenen var i Jan Johanssons trädgård i Uddevalla tätort! En överraskande raritet från Sydeuropa som alltså blir ny art för landskapet. Arten har påträffats 37 gånger i landet fram t o m år 2001.

1 ad hane Boxhult, U-a 24 maj (Jan Johansson).

Höksångare *Sylvia nisoria*

Ett par häckade framgångsrikt i Tjurpannans naturreservat, Tanum. Därutöver ett antal observationer från Nord-Koster, samt ytterligare en från Tanum. Höksångaren tycks däremot för en gångs skull ha lyst med sin frånvaro vid lokalerna på västra Orust.

1 par häckade Tjurpannan, T-m (Göran Strömberg, Morten Olsen). Övriga fynd: 1 ex Basteviken, Nord-Koster, S-ad 20 maj (Ingemar Åhlund). 2 2K hanar + 1 hona Basteviken, Nord-Koster, S-ad 6-7 jun (Ingemar Åhlund, Folke Bengtsson). 1 ex Valnäs tjärne, Nord-Koster, S-ad 7 jun (Ingemar Åhlund, Folke Bengtsson) 1 ex Lindö, T-m 8 jun (Sune Westman). 1 ex Valnäs, Nord-Koster, S-ad 22 jul (Ingemar Åhlund).

Svarthätta *Sylvia atricapilla* 11-3, fe

Sju observationer från januari, tre från november och en från december rapporteras av den ”tuffa sylvian”.

Lysekil: 1 hane + 1 hona Lysekil 1 jan (Gerhart Herrman). 1 hona Lysekil 3-6 jan (Gerhart Herrman). Strömstad: 1 hane Hätteback, Tjärnö 18-19 nov (Ingemar och Matti Åhlund). 1 hona Nord-Koster 20 nov (Folke Bengtsson). 1 hona Rönnevik, Syd-Koster 3 dec (Ingemar Åhlund). Stenungsund: 1 1K hane ringmärktes Industriängarna 2 nov (Thomas Liebig). Sotenäs: 1 ex Kungshamn 20 jan (Leif Stjern Dahl). Tanum: 1 hona Grebbestad 1 jan-5 mar (Christer Elg m fl). 1 hane Grebbestad 5 jan (Peter Lindberg), 20 jan (Markus Lagerqvist) och 26 jan (Joakim Ekman). Uddevalla: 1 hane vid fågelbord Boxhult 1-18 jan (Tommy Ek).

Taigasångare *Phylloscopus inornatus* Rr

Två fynd, varav ett vid ringmärkning, av denna rara sångare från Sibirien. Rapporteras för tredje året i rad. Fyndstatus nu 11 ex, fördelade enligt följande: Lysekil, Uddevalla och Öckerö har 2 fynd vardera, medan Kungälv, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad och Tanum har 1 var. Observationerna är gjorda mellan 28 september-26 november, mediandatum 12 oktober. Första fyndet i landskapet gjordes 12 oktober 1969 vid Fröländ, Uddevalla.

1 ex Lid, Tjärnö, S-ad 28 sep (Ingemar och Matti Åhlund, Mats Håkansson).
1 1K ringmärktes Industriängarna, S-nd 2 okt (Thomas Liebig).

Gransångare *Phylloscopus collybita* 6-8, fe

Rapporter om sjungande gransångare under juni och juli blir allt vanligare. Hela 30 ex rapporteras, vilket är en rekordsiffra.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Återigen rapport om mindre flugsnappare. Denna gång ett septemberfynd i Uddevalla kommun.

1 ex Bredfjället, Ljung, U-a 13 sep (Tommy Ek).

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis* Rr

Halsbandsflugsnapparen från 2001 vid Knäm i Tanum dök åter upp på lokalen i maj. Fyndstatus (3 ex) oförändrad.

1 hane Knäm, T-m 12-17 maj (Sune Westman, Thomas Carlsson).

Skäggmes *Panurus biarmicus*

Rapport om häckning i juni vid Tofta kile, där också 17 juv fåglar iakttogs en månad senare. Även årets högsta notering, 40-45 ex, kommer från denna lokal och gjordes i början av oktober. Totalt antal rapporterade i landskapet är 294 ex. Kungälv kommun står för drygt hälften av observationerna, en hel del fynd också från Orust, Öckerö och Hisingen. I övrigt ett fåtal observationer från Strömstad, Sotenäs och Stenungsund.

Pungmes *Remiz pendulinus*

Två pungmesar upptäcktes i sydligaste delen av landskapet. Arten är inte årsviss i Bohuslän men rapporteras nu för tredje året i rad. Status: 24 ex.

1 ex Torslandaviken, H-n 8 apr (Magnus Unger). 1 ex Ersdalen, Hönö, Ö-ö 9 maj (Johan Svedholm).

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Denna spektakulära sommarfågel rapporteras från två kommuner, båda exemplaren vid samma tidpunkt. Status: 53 ex.

1 sjungande Ängås, Långelanda, O-t 13 maj (Thomas Liebig). 1 sjungande Gullmarsberg, Skredsvik, U-a 12 maj (Nisse Henriksson).

Varfågel *Lanius excubitor* 5-7

Intressant är upptäckten i maj av 2 ex i Svenneby, Tanum, liksom ett junifynd från Lysekil.

2 ex Löska, Svenneby, T-m 17 maj (Mats Tunsvik). 1 ex Lyse, L-l 25 jun (Bo-Göran Larsson).

Rödhuvid törnskata *Lanius senator* Rr

Ett exemplar av denna art observerades sommaren 1994 i Kungälv kommun. En raritet som tillika är ny art för Bohuslän. Rödhuvide törnskatan häckar som närmast i östra Polen, och är påträffad 51 gånger i landet t o m år 2001.

Äldre fynd: 1 ad hane Rundsvallen, Ytterby, K-v 5-6 jul 1994 (Lars Gustafsson).

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes* H

En häckning rapporterad. Därutöver ett fåtal observationer under häckningstid, flest från Uddevalla kommun. Nötkråkan är tystlåten och skygg kring sin boplatz och därmed svårobserverad.

1 par med minst 4 flygga ungar Svandal, Rabbalshede, T-m 29 jun (Beverly Arvidsson).

Svartkråka *Corvus corone corone* Rr

Rapporter om rasen har ökat, år 2002 gjordes nämligen fyra fynd.

1 ex mot N Härmanö, O-t 7 apr (Lasse Svensson). 1 ex Orrevikskilen, S-ad 14-15 jul (Martin Kvarnbäck). 1 ex Utby, Herrestad, U-a 3 apr (Lars Viktorsson). 1 ex Torslandaviken, H-n 31 jul (Stig Fredriksson).

Rosenstare *Sturnus roseus* Rr

Ett juvenilt exemplar av arten upptäcktes i början av oktober på Rörö. Detta fynd är det tredje som görs i Bohuslän. Endast sju år har gått sedan första rosenstaren påträffades, en adult fågel vid Mjölkeröd, Tanum 3 augusti 1996.

Det därefter följande fyndet gällde två juvenila fåglar på Hönö, Öckerö 13 september 1997. Fynd nummer två och tre gäller alltså juvenila fåglar, vilket

Juvenil rosenstare, Rörö 2 oktober 2002. Foto: Magnus Unger

utan tvekan speglar den ökade uppmärksamhet som under senare år riktats mot "innehållet" i höstliga starflockar. Arten är funnen i Sverige vid 133 tillfällen t o m 2001. Status alltså 4 ex.

1 juv Rörö, Ö-ö 2 okt (Magnus Unger).

Steglits *Carduelis carduelis*

443 ex rapporterade, vilket är en halvering av siffran för rapportåret 2001. Observerades under årets samtliga månader med november i topp: 104 ex. September lägst med 2 ex. Flest sågs i Orust kommun (82 ex), där också den största flocken, 40 ex, noterades vid Svanesund 28 februari.

Gråsiska *Carduelis flammea cabaret* H

Enda häckningsrapporten kommer från Tjörn, vilket naturligtvis inte på något sätt speglar "brunsiskans" verkliga förekomst i landskapet. I övrigt spridda rapporter under häckningstid från Strömstad, Stenungsund, Sotenäs, Tanum och Uddevalla.

Snösiska *Carduelis hornemanni* Rr

Rapporter om snösiska för andra året i rad. Två exemplar ringmärktes, plus två observationer på Hisingen, samtliga i januari månad.

2 honor ringmärktes Kyrkenorum, S-nd 11 jan (Anders Melin) 1 ex Torslanda golfbana, H-n 13 jan (Glenn Bark). 1 ex Flintstengatan, Torslanda, H-n 16 jan (Anna Kristiansson).

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

Den sällsyntaste av korsnäbbarna är knappt årlig, och rapporteras oftast i mycket litet antal. 2002 bröts trenden, hela 81 ex rapporterade, vilket är det överlägset högsta antalet någonsin. Det stora flertalet uppträdde under augusti månad. Första fyndet 6 augusti på Tjärnö (som även hade flest fynd av alla lokaler), det sista 7 dec på Ramsvikslandet. Ett fantastiskt invasionsår. *Foto: Magnus Unger*

Kungälv: 2 ex mot S Ödsmåls kile 12 aug (Peter Strandvik). 3 ex Glöskär, Torsby 4 sep (Ulf Lindell). 1 ad hane

Kongahällagatan 15 sep (Lars Davidsson).

Lysekil: 1 ex Brastad 20 aug (Björn Albinson). 1 ex Brastad 21 aug (Björn Albinson). 1 ex Pinnevik 22 nov (Ville Fagerström).

Strömstad: 6 ex Lid, Tjärnö 6 aug (Matti Åhlund). 1 hane Högen, Nord-Koster 9 aug (Ingemar Åhlund). 1 ad hane Lid, Tjärnö 18 aug; 3 ex Hättebäck, Tjärnö 19 och 21 aug; och 1 ex Lid, Tjärnö 25 aug (samtliga Matti Åhlund). 4 ex Nord-Koster 27 aug (Torgny Nordin). 1 ex Hättebäck, Tjärnö 29 aug (Matti Åhlund). 2 ex Hättebäck, Tjärnö 3 sep (Matti Åhlund). 1 ex Nord-Koster 12 sep (Torgny Nordin). 1 ex Nord-Koster 6 okt (Lars Viktorsson, Ingemar Åhlund). 1 ex Lid, Tjärnö 8 okt; 1 ex Hättebäck, Tjärnö 10 nov och 1 ex Lid, Tjärnö 25 nov (samtliga Matti Åhlund).

Stenungsund: 2 ex mot S Stenungsön 11 aug (Stefan Malm). 1 ex mot S Bergsvägen 17 aug (Stefan Malm). 2 ex Apleröd, Ödsmål 20 aug (Thomas Liebig). 2 ex mot O Industriängarna 25 aug (Thomas Liebig). 1 hona Svartehallen, Ucklum 30 aug (Stefan Avenfors).

Sotenäs: 1 ex Kungshamn 7 aug (Jan Artursson). 1 ex Haby bukt 7 dec (Peter Backman).

Tjörn: 1 ex mot S Vetteberget, Stenkyrka 9 okt (Bertil Berntsson).

Uddevalle: 3 ex mot S Malöflaket 8 aug (Esteban Lindqvist). 1 ex Strandbynäs, Forshälla 15 aug (Jan Uddén). 1 ex Herrestad 22 aug (Peter Backman). 2 honor Grinneröd 25 aug (Stig Giaever). 1 ex Bredfjället 13 sep (Tommy Ek). 1 ex mot NV Bredfjället 22 sep (Stefan Malm).

Hisingen: 4 ex Lillhagsparken, Säve 16 aug (John Thulin). 3 hanar Volvo Torslanda 20 aug (Ragnar Carlstedt). 1 ex Lillhagsparken, Säve 8 nov (Rune Edquist). 13 ex Skeddalen, Torslanda 1 dec (Martin Magnusson).

Öckerö: 2 ex Hönö kyrkogård 15 aug (en av dem syns på **foto ovan**); 1 ex mot S Rörö 12 okt; 1 hona mot N Rörö 2 nov (samtliga Magnus Unger).

Mindre korsnäbb *Loxia curvirostra* anm.värt

Även den normalt oftast sedda korsnäbbarten var vanlig detta år, relativt fåtalig under slutet av februari till början av maj, men betydligt talrikare från mitten av juli och året ut. Liksom för bändelkorsnäbben är flest observationer gjorda i augusti, dock har inga riktigt stora flockar rapporterats.

Större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus*

Större korsnäbben visar höga siffror för andra året i rad: 118 ex rapporteras. Ett tiotal av obsarna är från perioden januari-maj, medan övriga är från 31 juli fram till årets slut. Flest observationer gjordes i Uddevalla och Strömstad.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

67 ex rapporterade, vilket är mer än dubbelt så många som 2001. Ungefär hälften av årets fynd är från Hisingen. Vi har vant oss vid rosenfinkens kraftiga variationer i antal, det är ofta fråga om fördubbling eller halvering av det föregående årets notering. Två höstfynd finns, vilket inte hör till vanligheterna:

1 ex Hönö kyrkogård, Ö-ö, 23 aug (Magnus Unger). 1 ex Lid, Tjärnö, S-d, 12 sep (Matti Åhlund).

Tallbit *Pinicola enucleator*

1 hane Skaveröd, Foss, M-l 28 apr (Anki Savik).

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes* 5-7

Från 1 maj till 30 juli rapporter om ett 15-tal häckningar, såväl konstaterade som troliga. Därutöver ett 80-tal observationer. Som brukligt dominerar Uddevalla i rapportmaterialet; arten har otvivelaktigt ett starkt fäste här sedan decennier.

Lappsparv *Calcarius lapponicus*

En genomflyttare som oftast är fåtalig. Årets 50 ex är alltså en god siffra. Fynden är jämnt fördelade mellan höst och vår. Flest observationer från Hisingen, där också två februarifåglar och den största ansamlingen (10 ex) sågs. Dessutom ett vinterfynd från Kråkudden.

Vinterfynd: 1 ex mot NO Kvillehed, Säve, H-n 3 feb (Magnus Unger). 1 ex insträckande Kråkudden, Ö-ö 3 feb (Pär Lydmark m fl). 1 ex mot N Lagmansholmen, Säve, H-n 10 feb (Hans Börjesson).

Ortolansparv *Emberiza hortulana*

Glest mellan observationerna under flyttningen, ortolanen är knappt årlig. I år rapporteras två ex, båda under maj månad.

1 ex Vallerö, O-t 20 maj (Folke och Kristina Sjöberg). 1 ex Dalevatten, Askum, S-s 11 maj (Jan Artursson).

Kornsparv *Miliaria calandra* Rr

Årets enda observation gjordes under våren i Sotenäs kommun. De två senaste fynden är från åren 2000 och 1996. Status: 13 ex.

1 ex Rörvik, Askum, S-s 2 maj (Jan och Ing-Mari Artursson).

Fynd som ej godkänts för publicering

Att dessa observationer inte har publicerats beror i nästan samtliga fall på att raritetsrapport saknas!

Silkeshäger 1 ex Klevekilen, Askum, S-s 2002-05-10
 Ängshök 1 hona Långedal, Skaftö, L-l 2002-06-06
 Ängshök 1 ex Utby, Havstens fjord, U-a 2002-09-15
 Aftonfalk 1 ad hane Hässleröd, Forshälla, U-a 2002-06-07
 Jaktfalk 1 juv mot S Härön, T-n 2002-10-19
 Jaktfalk 1 ex mot N Bua, Skredsvik, U-a 2002-03-30
 Sibirisk tundrapipare 1 ad mot S Sote huvud, Ramsviklandet, S-s 2002-08-31
 Bredstjärtad labb 1 ex Måseskär, O-t 2002-10-24
 Spetsbergsgrissla 1 ex Vägga skärgård, S-s 2002-02-16
 Gråspett 1 hane Pulsemohagarna, Mo, T-m 2002-10-06
 Rostgumpsvala 1 ex Funneshultssjön, Forshälla, U-a 2002-05-20
 Vattenpiplärka 1 ex Haby bukt, S-s 2002-11-10
 Engelsk sädesärta 1 ad hane Hamburgö, Kville, T-m 2002-04-18
 Busksångare 1 sj Sämstad gård, L-l 2002-06-06
 Svartkråka 1 ex Haby bukt, Ramsviklandet, S-s 2002-09-03 tom 10-05
 Gulhämpling 1 ex Ramsviklandet, S-s 2002-08-03

Fenologi 2002

Första observationsdatum

	K-v	S-nd	T-n	O-t	L-E	U-a	M-l	L-l	S-s	T-m	S-ad
Gravand	3 feb	17 feb		3 feb		25 feb			3 feb	6 feb	
Bivräk	19 maj	10 maj		18 maj		11 maj	5 maj				
Fiskgjuse	2 apr	4 apr		12 maj	4 apr	7 apr			2 apr		
Trana	20 mar					18 mar					
Strandskata	3 mar		1 mar	3 mar					2 mar	17 feb	6 mar
St strandpipare	7 mar	16 feb	5 mar	10 mar		13 mar			10 mar	14 mar	
Tofsvipa	7 feb		7 feb	13 feb		5 mar		1 mar		22 feb	
Kärnsnäppa	20 mar								10 mar		
Enkelbeckasin	24 mar			7 apr					23 mar		8 mar
Rödbena	27 mar	30 mar		1 maj				31 mar	31 mar	31 mar	

forts. Första observationsdatum

	K-v	S-nd	T-n	O-t	L-E	U-a	M-I	L-I	S-s	T-m	S-ad
Skogssnäppa	31 mar			1 apr	1 apr	26 mar		1 apr			
Drillsnäppa		11 maj		2 maj		25 apr	22 apr		30 apr	2 maj	
Silltrut	12 apr	30 mar		15 mar		16 apr					15 mar
Fisktärna	2 maj	20 apr	27 apr	21 apr		20 apr		25 apr	21 apr	26 apr	
Skogsduva	14 mar			7 mar		5 mar					15 mar
Gök	9 maj	4 maj	9 maj	1 maj				11 maj	3 maj		7 maj
Tornseglare	15 maj	17 maj	21 maj	17 maj		18 maj			19 maj	15 maj	
Sånglärka	3 feb	11 feb	5 feb	3 feb		12 feb			3 feb	3 feb	14 feb
Backsvala	20 apr			28 apr		25 apr					28 apr
Ladusvala	13 apr	4 maj		28 apr		25 apr			21 apr	19 apr	
Hussvala	28 apr	28 apr	4 maj	28 apr		25 apr	2 maj	5 maj			28 apr
Trädpiplärka	1 maj	27 apr			27 apr						21 apr
Ängspiplärka	11 mar			10 mar							
Gulärta	1 maj			9 maj		8 maj			5 maj		
Forsärta	26 mar	10 mar		19 mar		10 mar			16 mar		
Sädesärta	25 mar	17 mar	30 mar	24 mar		17 mar			31 mar	30 mar	29 mar
Järnsparv	30 mar	27 mar	8 apr	1 apr		30 mar		29 mar	30 mar	29 mar	8 mar
Rödstjört	1 maj	3 maj	21 maj	26 apr		11 maj			15 maj	11 maj	3 maj
Buskskvätta	1 maj	3 maj	2 maj	1 maj		1 maj			27 apr		
Stenskvätta	21 apr	13 apr	3 apr	10 apr	21 apr	19 apr			4 apr	20 apr	16 apr
Taltrast	24 mar	30 mar	30 mar	26 mar		10 mar		7 apr	17 mar	26 mar	1 apr
Rödvingetrast	18 mar	26 mar		17 mar		7 apr			29 mar	27 mar	1 apr
Dubbeltrast	20 mar	17 mar		1 mar		8 apr		13 apr	17 mar	11 mar	15 mar
Rörsångare	9 maj	28 apr				14 maj			30 apr	28 maj	9 maj
Härmsångare	12 maj	15 maj	19 maj	18 maj		16 maj			18 maj		26 maj
Ärtsångare	1 maj	30 apr	2 maj	2 maj		7 maj	2 maj		2 maj	14 maj	
Törnsångare	1 maj	9 maj	10 maj	7 maj		7 maj	5 maj		21 maj	13 maj	14 maj
Trädgårdsångare	20 maj	15 maj				19 maj	15 maj				
Svarthätta	28 apr	2 maj	21 apr	24 apr		4 maj			30 apr		28 apr
Grönsångare	1 maj	28 apr	2 maj	29 apr		4 maj	5 maj	27 apr	11 maj		
Gransångare	30 mar	30 mar	7 apr	31 mar		4 apr	25 apr		3 apr	14 apr	16 apr
Lövsångare	24 apr	23 apr	27 apr	23 apr		28 apr	2 maj	27 apr	23 apr		23 apr
Grå flugsnappare	9 maj	9 maj		7 maj		10 maj			20 maj		
Svartvit flugsnappare	27 apr	1 maj	21 apr	24 apr	2 maj	2 maj			3 maj	27 apr	
Törnskata	31 maj	9 maj	12 maj	11 maj		10 maj			5 maj	11 maj	16 maj
Hämpling	22 mar	3 apr	22 mar	26 mar		3 maj	13 maj		24 mar	28 mar	16 apr

Sista observationsdatum

	K-v	S-nd	T-n	O-t	U-a	M-I	L-I	S-s	T-m	S-ad
Gravand	6 sep									
Bivråk					1 okt					
Fiskgjuse	3 sep									26 sep
Trana				2 nov						
Strandskata	6 sep									
St strandpipare		10 okt								26 sep
Tofsvipa	1 nov									
Kärnsnäppa	30 sep		27 okt	19 okt				24 okt		
Enkelbeckasin				29 sep				10 nov		10 nov
Rödbena	30 sep	22 sep								
Skogssnäppa										
Drillsnäppa		22 sep		19 aug						
Silltrut										14 okt
Fisktärna	29 sep									
Skogsduva	5 okt						6 okt			5 okt
Gök								9 sep		4 sep
Tornseglare			9 sep	1 sep	4 sep				8 sep	5 sep
Sånglärka	19 okt	3 nov		21 okt	6 okt			10 nov	20 okt	
Backsvala	23 sep									11 sep
Ladusvala	21 okt	19 sep		3 okt	22 sep				21 sep	5 okt
Hussvala						2 sep				11 sep
Trädpipl.		19 sep			14 sep					
Ängspipl.					1 nov			30 nov	29 sep	19 nov
Gulärla					6 sep					
Forsärla	14 okt	9 okt	27 okt	26 okt	10 okt		14 okt			29 okt
Sädesärla	20 okt	19 okt	21 okt	28 okt	24 okt					17 okt
Järnsparv				27 okt			28 sep			21 sep
Rödstjärt				19 okt	19 sep			28 sep		
Buskskvätta			7 sep	24 aug			6 aug			22 aug
Stenskvätta		12 okt	24 sep	21 sep	17 sep			6 okt	21 sep	30 sep
Taltrast	28 sep									
Rödvingetrast	28 sep		3 okt	26 okt	19 okt			20 okt		
Dubbeltrast	23 okt	5 okt	28 okt	24 okt	7 okt			9 nov		29 nov
Rörsångare		4 okt			17 sep					
Härmsångare		29 jul		24 aug	22 jul					

forts. Sista observationsdatum

	K-v	S-nd	T-n	O-t	U-a	M-l	L-l	S-s	T-m	S-ad
Ärtsångare				3 okt	3 okt					8 okt
Törnsångare				13 sep						
Trädgårdsångare		7 sep			14 sep		4 sep			19 sep
Svarthätta			19 okt	4 okt				20 okt		21 okt
Grönsångare										
Gransångare	2 okt	5 okt		4 okt				20 okt		10 nov
Lövsångare		19 sep		28 sep						3 okt
Grå flugsnappare	11 aug									4 sep
Svartvit flugsnappare										
Törnskata	11 aug				22 aug					22 aug
Hämpling	7 okt	6 okt		22 sep	22 sep					

Större hackspett, Industriängarna. Foto: Thomas Liebig

Ringmärkning på Industriängarna i Stenungsund år 2002

Thomas Liebig

Under 2002 har ringmärkningsverksamhet på Industriängarna bedrivits i följande omfattning.

Vår

Från slutet av mars till början av maj bedrevs fångst och ringmärkning vid tio tillfällen. Fångsten var främst inriktad på fröätande fåglar och bedrevs med hjälp av japanska slöjnet. Totalt ringmärktes 65 fåglar under våren. Bofink var den art som kom att dominera vårfångsten med 20 nymärkta.

I de anlagda dammarna lekte både vanlig groda, åkergroda, padda och mindre vattensalamander.

CES

Från maj till och med augusti bedrevs fångst vid 12 tillfällen för det svenska CES projektet. Detta var det sjätte året vi deltog i denna standardiserade fångst och ringmärknings-verksamhet.

CES gav vid handen att 2002 var ett något bättre häckfågelår än 2001. Rödhake lyckades under året mycket väl med ungproduktionen, vilket avspeglar sig i fångsten av ungfåglar. Trenden på fångstplatsen är att sångarna är på tillbakagång.

Tornfalkar

För tornfalk kom 2002 att vara ett normalår vid Industriängarna. Två par gick till häckning, det ena i Borealis krackers fackla, det andra på en tank på Akzo. De två paren producerade 6 ungar vardera.

Höstmärkning

Från den 11 juli och fram till 2 november bedrevs fångst vid 61 tillfällen. Totalt kom 1909 fåglar att nymärkas under hösten.

Järnsparv och rödhake visade för lokalen goda fångstsiffror. Lövsångaren kom under året åter att stå för en normal fångst, 356 nymärkta lövisar är nära genomsnittet för de år fångst bedrivits.

Årets enda nya art kom att utgöras av den taigasångare som infångades och ringmärktes den 2 oktober. Detta var första fyndet av arten i Stenungsunds kommun.

Återfynd

Nio fynd eller kontroller av fåglar inrapporterades 2002:

En **tornfalk** märkt som unge flög under en rast in i hytten till en kran på Borealis polyeten. När kranföraren kom tillbaka efter rasten hade han sinnesnärvaro nog att fånga in fågeln och avläsa dess ring. Falken visade sig vara märkt i en holk på Borealis kracker 346 dagar tidigare.

Ett fynd av en död **rödhake** gjordes i Sallertaine, Vendee, Frankrike den 31 november. Rödhaken hade ringmärkts den 5 augusti och på 87 dygn förflyttat sig 1552 km mot sydväst. Att **blåmesar** företar längre förflyttningar visar den kontroll som gjordes vid Falsterbo fågelstation den 7 oktober. Denna blåmes märktes 36 dygn tidigare, den 1 september, vid ängarna. Till Falsterbo är det 306 km fågelvägen.

Två **grönfinkar** märkta på lokalen förolyckades under året i Stenungsund. Den ena dog efter att ha kolliderat med ett fönster, den andra dödades av en katt. En **gråsiska** märkt den 20 september 2001 kontrollerades av ringmärkare vid Hoburgen på Gotland den 9 maj 2002. Kontrollen gjordes 231 dagar efter märkning och 398 km österut. Ytterligare en gråsiska kontrollerades av ringmärkare. Denna fågel märktes den 11 augusti och kontrollerades den 5 oktober vid Bingsmarken i Skåne, 55 dagar efter märkning och 317 km söder om Industriängarna.

Ringen av en **starunge** märkt i området hittas 69 dygn efter märkning under en sittplats för tornfalk. Säsongens enda kontroll av annans märkning görs den 2 oktober. Detta är en **sävsparrv** märkt den 27 mars i Röblingen, Halle, Tyskland, 734 km söder om Stenungsund.

Utåtriktad verksamhet

Många grupper av skolelever från högstadium och gymnasium har under hösten gjort studiebesök vid Industriängarna och fått ta del av verksamheten.

Under hösten läggs ringmärkningssiffror ut veckovis på Internet under adressen: <http://www.stenungsund.snf.se/fagel/index.htm>

Litteraturreferenser

- Liebig, T. 1999. Sångarnas flyttning genom Stenungsund. Fåglar på Västkusten 1-99:10-17.
Liebig, T. 1999. Ringmärkning på Industriängarna i Stenungsund. Fåglar i Bohuslän 1999: 9-11.
Liebig, T. 2000. Ringmärkning på Industriängarna i Stenungsund. Fåglar i Bohuslän 2000: 16-17.
Liebig, T. 2001. Ringmärkning på Industriängarna i Stenungsund. Fåglar i Bohuslän 2001: 6-8.
Liebig, T. 2002. Ringmärkning på Industriängarna i Stenungsund. Fåglar i Bohuslän 2002: 4-6.
Pettersson, T. 1999. CES – Sverige 1999. Ringinform 22:31-37.

Pettersson, T. 2000. CES – Sverige 1999. Fågelåret 1999. Vår Fågelvärld, supplement nr 33: 29-33.

Pettersson, T. 2001. CES – Sverige 2000. Fågelåret 2000. Vår Fågelvärld, supplement nr 35: 33-38.

Pettersson, T. 2002. CES – Sverige 2001. Fågelåret 2001. Vår Fågelvärld, supplement nr 37: 31-37.

Antalet ringmärkta fåglar på Industriämgarna i Stenungsund 2002

1	Tornfalk	12	26	Kungsfågel	8
2	Tofsvipa	1	27	Svartvit flugsnappare	9
3	Trädbiplärka	46	28	Stjärtmes	1
4	Ängsbiplärka	91	29	Entita	9
5	Gärdsmyg	39	30	Svartmes	8
6	Järnsparv	154	31	Blåmes	203
7	Rödhake	123	32	Talgoxe	221
8	Rödstjärt	2	33	Nötväcka	4
9	Buskskvätta	7	34	Trädkrypare	2
10	Koltrast	20	35	Törnskata	2
11	Björktrast	2	36	Stare	9
12	Taltrast	12	37	Pilfink	2
13	Rödvingetrast	2	38	Bofink	31
14	Sävsångare	2	39	Bergfink	14
15	Kärrsångare	71	40	Grönfink	115
16	Rörsångare	37	41	Grönsiska	25
17	Härmsångare	6	42	Gråsiska	212
18	Ärtsångare	7	43	Gulsparv	19
19	Törnsångare	22	44	Sävsparv	46
20	Trädgårdssångare	33			
21	Svarthätta	35			
22	Taigasångare	1		ÅRSSUMMA	2 049
23	Grönsångare	1			
24	Gransångare	27		TOTALSUMMA	20 307
25	Lövsångare	356			

Rapportmall för Bohuslän 2003

Rapportera helst dina observationer så fort som möjligt efter observationstillfället via internet på hemsidan www.kustobsar.st. Det går förstås också bra att rapportera äldre observationer via hemsidan. Rapportering via hemsidan underlättar arbetet väsentligt för alla parter, samtidigt som det går att ta del av observationerna direkt!

Du kan förstås också skicka in en gammal hederlig årsrapport på papper (eller som datafil på diskett eller via e-mail) så fort som möjligt efter årsskiftet, dock senast 31 januari. Årsrapporten bör vara uppställd i systematisk ordning och omfatta följande åtta kolumner: art – antal – kön, ålder, beteende – lokal – kommun – datum (03-12-31) – observatör, medobservatör – övrig information.

Raritetsrapporter ska skickas in så snabbt som möjligt efter observationstillfället. Blanketter för raritetsrapportering finns hos din rapportmottagare (se sidan 63) eller på Kustobsar (www.kustobsar.st).

Förutom det som anges i rapportmallen nedan vill vi också ha in följande:

- Nya arter/raser för rapportområdet (raritetsrapport krävs)
- Fenologiska observationer (se den särskilda fenologiredovisningen)
- Parkrymlingar och hybrider
- Ovanligt stora flockar och höga sträcksiffror
- Fynd som i tid och rum avviker från artens/rasens normala förekomst
- Allt annat som du bedömer vara intressant

Tveka inte att skriva raritetsrapporter eller att kontakta rapportmottagaren. Tro inte att någon annan rapporterar bara för att flera observatörer sett fågeln. Det är bättre med en rapport för mycket än ingen alls. Och det är bättre med en sen rapport än ingen alls. Rapportmottagarna/rapportkommittén ställer gärna upp om du vill ha hjälp med rapporteringen.

Teckenförklaringar

x	samtliga observationer
Rr	samtliga observationer, raritetsrapport krävs (undantag anges inom parentes)
H	häckning, även trolig. Ange om möjligt häckningsindicier.
Hi	inlandshäckning
fe	fenologi: första och sista fynddatum
månad	alla observationer under angiven period ska rapporteras
s-dr	sommardräkt

Art eller ras	Rapportering		
Smålom	jun-jul	Svarthakedopping	x
Storlom	jun-jul	Svarthalsad dopping	Rr (ej ad s-dr)
Svartnäbbad islom	x	Stormfågel	x
Vitnäbbad islom	x	Gulnäbbad lira	Rr
Smådopping	apr-jul, dec-feb	Större lira	Rr
Skäggdopping	jun-jul, dec-feb	Grå lira	x
Gråhakedopping	x	Mindre lira	x

Medelhavslira	Rr	Bivråk	jun-aug, fe
Stormsvala	Rr	Brun glada	Rr
Klykstj. stormsvala	x	Röd glada	x
Havssula	x	Havsörn	x
Storskarv	H	Ormörn	Rr
Toppskarv	x	Brun kärrhök	jun-jul
Rördrom	x	Blå kärrhök	jun-jul, dec-feb
Natthäger	Rr	Stäpphök	Rr
Silkeshäger	Rr	Ängshök	Rr (ej ad hane)
Ägretthäger	Rr	Duvhök	apr-jun
Grå häger	H	Mindre skrikörn	Rr
Purpurhäger	Rr	Kungsörn	x
Svart stork	x	Fiskgjuse	jun-jul, fe
Vit stork	x	Tornfalk	jun-jul, dec-feb
Bronsibis	Rr	Aftonfalk	Rr
Mindre sångsvan	x	Stenfalk	jun-jul, dec-feb
Sångsvan	H	Lärfalk	x
Sädgås	x	Jaktfalk	Rr
Tundrasädgås	Rr	Pilgrimsfalk	x
Spetsbergsgås	x	Järpe	x
Bläsgås	x	Dalripa	Rr
Grågås	H, dec-jan	Fjällripa	Rr
Vitkindad gås	x	Orre	x
Prutgås	x	Tjäder	x
Ljusbukig prutgås	Rr	Rapphöna	apr-jul
Rostand	x	Vaktel	x
Gravand	dec-jan, fe	Vattenrall	x
Bläsand	jun-jul, dec-feb	Småfläckig sumphöna	x
Snatterand	x	Dvärgsumphöna	Rr
Kricka	jun-jul, dec-feb	Kornknarr	x
Stjärtand	jun-jul, dec-feb	Rörhöna	maj-aug, dec-feb
Årta	x	Sothöna	maj-aug
Blåvingad årta	Rr	Trana	jun-jul, fe
Skedand	x	Jungfrutrana	Rr
Rödhuwad dykand	Rr	Småtrapp	Rr
Brunand	jun-jul, dec-feb	Stortrapp	Rr
Ringand	Rr	Strandskata	dec-jan, fe
Vigg	maj-jun	Skärfläcka	x
Bergand	x	Tjockfot	Rr
Praktejder	Rr (ej ad hane)	Ökenlöpare	Rr
Alförrädare	Rr (ej ad hane)	Rödv. vadarsvala	Rr
Sjööorre	jun-aug	Svartv. vadarsvala	Rr
Vitnackad svärta	Rr	Mindre strandpipare	x
Svärta	jun-aug	Större strandpipare	Hi, fe
Salskrake	x	Svartbent strandpipare	Rr
Storskrake	jun-aug	Fjällpipare	Rr (ej ad)
Amerikansk kopparand	Rr	Sibirisk tundrapipare	Rr

Ljungpipare	jun	Ismås	Rr
Kustpipare	vår	Sandtärna	Rr
Stäppvipa	Rr	Skräntärna	x
Sumpvipa	Rr	Kentsk tärna	x
Tofsvipa	dec-jan, fe	Fisktärna	fe
Kustsnäppa	vår	Silvertärna	jun-jul
Sandlöpare	x	Tygeltärna	Rr
Röd Halsad snäppa	Rr	Småtärna	x
Småsnäppa	vår	Svarttärna	x
Mosnäppa	x	Vitvingad tärna	Rr (ej ad s-dr)
Tuvsnäppa	Rr	Sillgrissla	H
Spovsnäppa	vår	Spetsbergsgrissla	Rr
Skärsnäppa	x	Tordmule	H
Kärrsnäppa	H, dec-feb, fe	Tobisgrissla	H
Myrsnäppa	x	Alkekung	x
Prärielöpare	Rr	Lunnefågel	x
Brushane	H	Stäppflyghöna	Rr
Dvärgbeckasin	x	Skogsduva	maj-jul, fe
Enkelbeckasin	dec-feb, fe	Turkduva	H
Dubbelbeckasin	x	Turturduva	x
Morkulla	dec-feb	Gök	fe
Rödspov	x	Tornuggla	x
Storspov	H, maj	Berguv	x
Rödbena	Hi, dec-feb, fe	Fjälluggla	x
Dammsnäppa	Rr	Hökuggla	x
Skogssnäppa	fe	Sparvuggla	x
Grönben	H, jun	Slaguggla	Rr
Tereksnäppa	Rr	Lappuggla	Rr
Drillsnäppa	fe	Hornuggla	apr-jul
Fläckdrillsnäppa	Rr	Jorduggla	x
Roskarl	x	Pärluggla	x
Smalnäbbad simsnäppa	x	Nattskär	x
Brednäbbad simsnäppa	Rr	Tornseglare	fe
Bredstjärtad labb	Rr	Alpseglare	Rr
Labb	jun-jul	Kungsfiskare	x
Fjällabb	Rr	Biätare	x
Storlabb	x	Blåkråka	x
Svarthuvad mås	Rr	Härfågel	x
Dvärgmås	x	Göktyta	x
Tärnmås	Rr	Gråspett	Rr
Trädmås	Rr	Vitryggig hackspett	Rr
Skrattmås	H	Mindre hackspett	x
Silltrut	fe	Tretåig hackspett	x
Vitvingad trut	Rr	Korttålräka	Rr
Vittrut	x	Tofsläka	Rr
Rosenmås	Rr	Trädläka	H
Tretåig mås	H	Sångläka	fe

Berglärka	x	Ärtsångare	fe
Backsvala	H, fe	Törnsångare	fe
Ladusvala	fe	Trädgårdssångare	fe
Rostgumpsvala	Rr	Svarthätta	nov-mar, fe
Hussvala	fe	Lundsångare	Rr
Större piplärka	Rr	Kungsfågelsångare	Rr
Fältpiplärka	Rr	Taigasångare	Rr
Trädpiplärka	fe	Brunsångare	Rr
Ängspiplärka	fe	Grönsångare	fe
Rödstrupig piplärka	x	Gransångare	jun-aug, fe
Vattenpiplärka	Rr	Lövsångare	fe
Gulärka	jun-jul, fe	Brandkronad kungsfågel	Rr
Citronärka	Rr	Grå flugsnappare	fe
Forsärka	H, fe	Mindre flugsnappare	x
Sädesärka	dec-feb, fe	Halsbandsflugsn.	Rr
Engelsk sädesärka	x	Svartvit flugsn.	fe
Strömstare	H	Skäggmes	x
Järnsparv	dec-feb, fe	Lappmes	Rr
Näktergal	x	Pungmes	x
Sydnäktergal	Rr	Sommargylling	x
Blåhake	x	Törnskata	fe
Svart rödstjärt	x	Svartpannad törnskata	Rr
Rödstjärt	fe	Varfågel	maj-jul
Buskskvätta	fe	Rödhuvad törnskata	Rr
Svarthakad buskskvätta		Lavskrika	Rr
<i>västlig</i>	x	Nötkråka	H
<i>östlig</i>	Rr	Smalnäbbad nötkråka	Rr
Stenskvätta	fe	Svartkråka	Rr
Ökenstenskvätta	Rr	Rosenstare	Rr
Ringtrast	x	Bergfink	jun-jul
Taigatrast	Rr	Gulhämpling	Rr
Taltrast	dec-feb, fe	Steglits	x
Rödvingetrast	maj-jul, fe	Hämpling	fe
Dubbeltrast	dec-feb, fe	Gråsiska	H
Vandringstrast	Rr	Snösiska	Rr
Gräshoppsångare	x	Bändelkorsnäbb	x
Flodsångare	x	Större korsnäbb	x
Vassångare	Rr	Rosenfink	x
Vattensångare	Rr	Tallbit	x
Sävsångare	x	Stenknäck	maj-jul
Busksångare	Rr	Lappsparv	x
Kärrsångare	x	Tallsparv	Rr
Rörsångare	fe	Ortolansparv	x
Trastsångare	x	Videsparv	Rr
Härmsångare	fe	Dvärgsparv	Rr
Rödstrupig sångare	Rr	Svarthuvad sparv	Rr
Höksångare	x	Kornsparv	Rr

Styrelsen i Bohusläns Ornitologiska Förening

(gäller fram till årsmötet 2004)

Ordförande	Jörgen Olsson jorgen.olsson@telia.com Tel 0522-352 64, mobil 070-838 81 31
Sekreterare	Ingemar Åhlund ing_ahlund@hotmail.com Tel 0522-138 54, mobil 070-450 86 25
Kassör	Kenneth Johansson kenneth.g@mbox301.swipnet.se Tel 0522-375 24, mobil 070-231 65 91
Ledamöter	Stefan Oscarsson stefan.oscarsson@mbox301.swipnet.se Tel 0304-107 54, mobil 070-756 70 65 Sussie Carlström sussie@nyttodata.se Tel 0522-396 61, mobil 070-33 22 598
Suppleanter	Anna Johansson anna_ralunden@spray.se Tel 0528-701 56, mobil 070-171 54 26 Maria Johannessen amalia@telia.com Tel 0304-67 87 87, mobil 0708-68 44 45

Kommunombud

Kungälv	Gunnar Wikman	Tel 0303-22 00 62
Lilla Edet	vakant	
Lysekil	Mats Tunsvik	Tel 0523-403 44
Munkedal	Staffan Nordgren	Tel 0524-221 61
Orust	Stefan Avenfors	Tel 0304-413 89
Sotenäs	Jan Artursson	Tel 0523-301 31
Stenungsund	Lennart Hermansson	Tel 0303-77 32 50
Strömstad	Kent Wilhelmsson	Tel 0526-127 55
Tanum	Göran Strömberg	Tel 0525-292 95
Tjörn	Nils-Erik Nilsson	Tel 0304-67 75 76
Uddevalla	Ronny Charlesson	Tel 0522-233 61

Bohusläns Ornitologiska Förening 2003